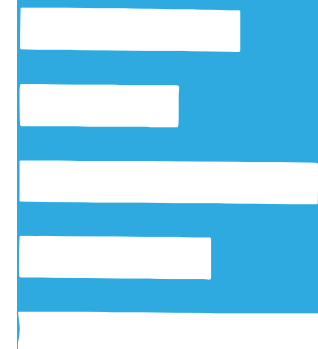

Výbor pre daňové prognózy

70. zasadnutie

Február 2023

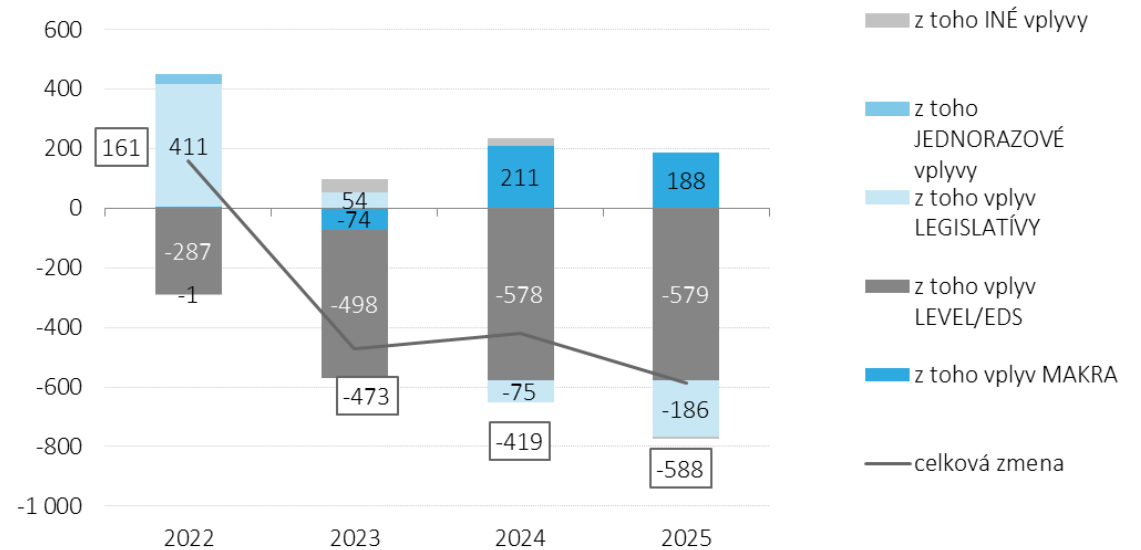
Daňovo-odvodové príjmy s poklesom od roku 2023

- **Hojná legislatíva** - celkovo s negatívnym vplyvom po odznení jednorazových energo príjmov
- **Firemná daň** – rok 2022 pravdepodobne ďalší dobrý rok, 2023 s rizikami a poklesom
- **Odvody a DPFO** – horšie plnenie aj pokles mzdovej bázy ťahá dole príjmy z trhu práce
- **DPH** – efektívna daňová sadzba klesá z vysokej úrovne

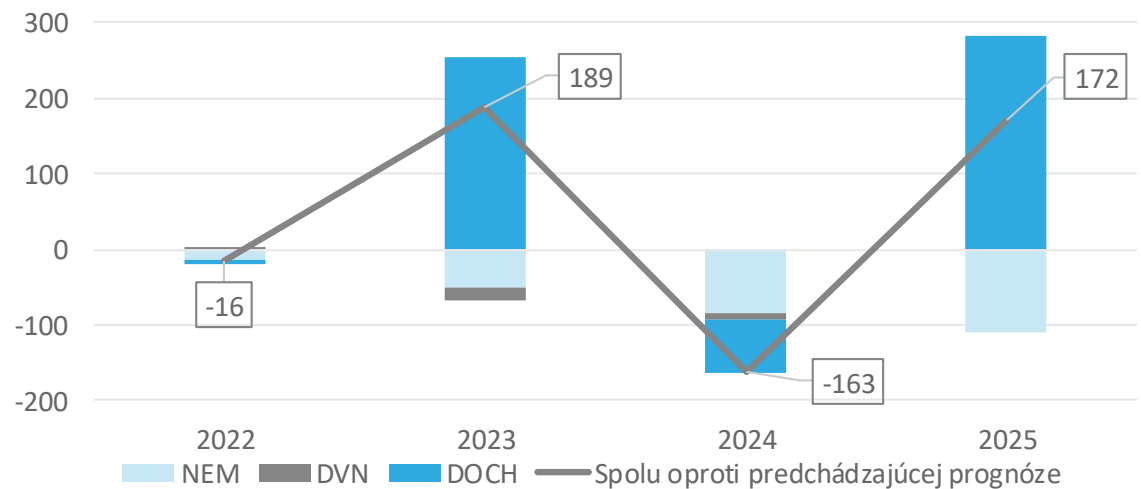
Prognózované výdavky kumulatívne mierne navyšujeme

- Navýšenie výdavkov kvôli zapracovaniu novej legislatívy (najmä rodičovský bonus)
- Zmena inflačných očakávaní naopak spomaľuje rast výdavkov na dôchodky od 2024
- Zmena metodiky prognózy (naviazanie materských a tehotenských dávok na demografiu)

Zmeny príjmov oproti septembrovému výboru (akruál, v mil. eur)

Zmeny výdavkov oproti septembrovému výboru (akruál, v mil. eur)

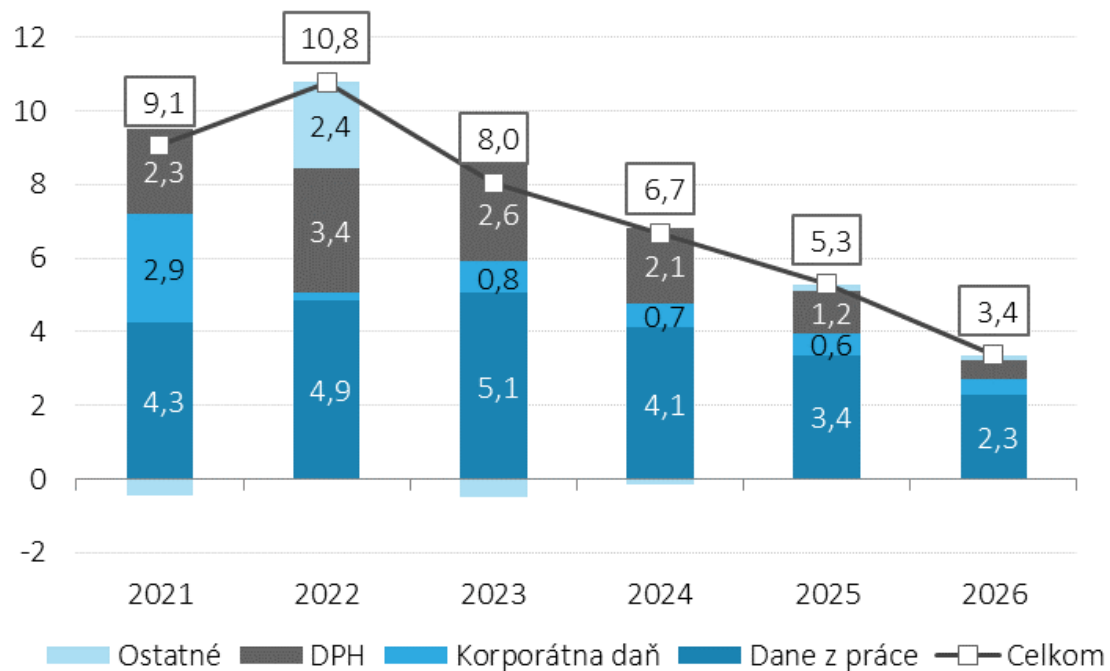

Medziročné rasty postupne klesajú ...

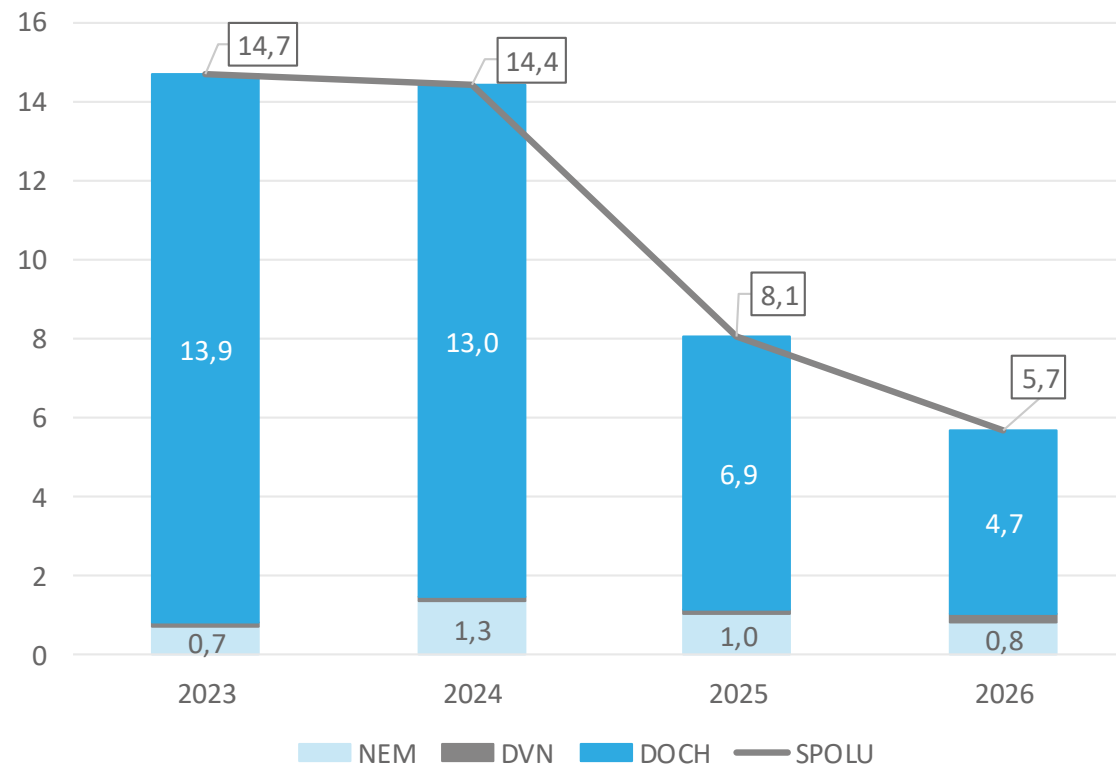
ale časový posun medzi príjmami a výdavkami

Prognózované príjmy podľa daní (% , medziročne)

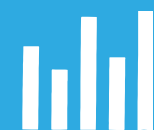

Prognózované výdavky (% , medziročne)

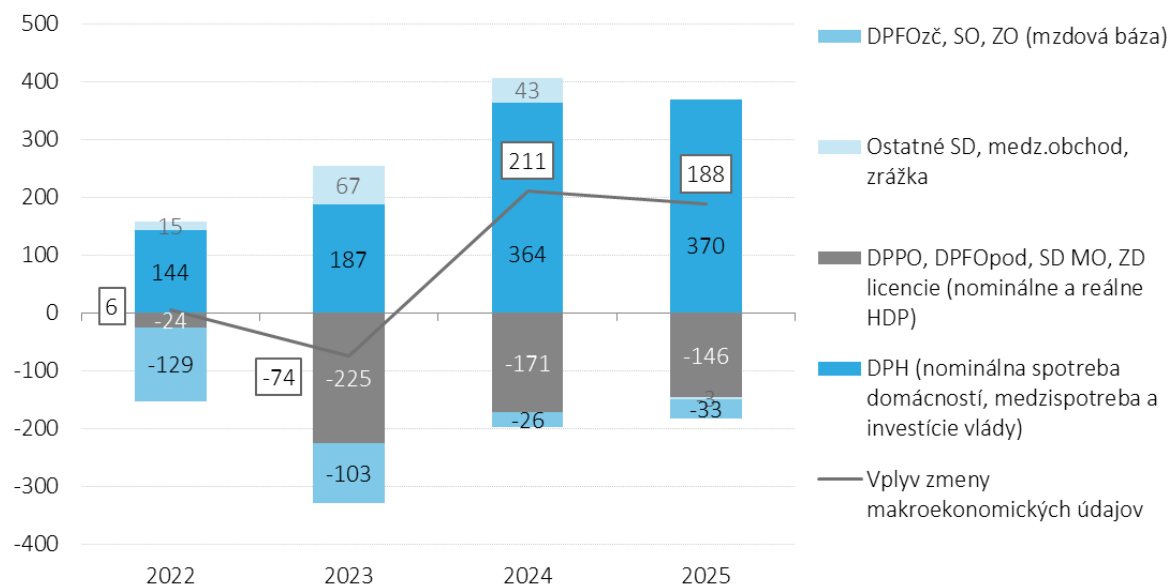

Prognóza Daňovo-odvodových príjmov 2022-2026

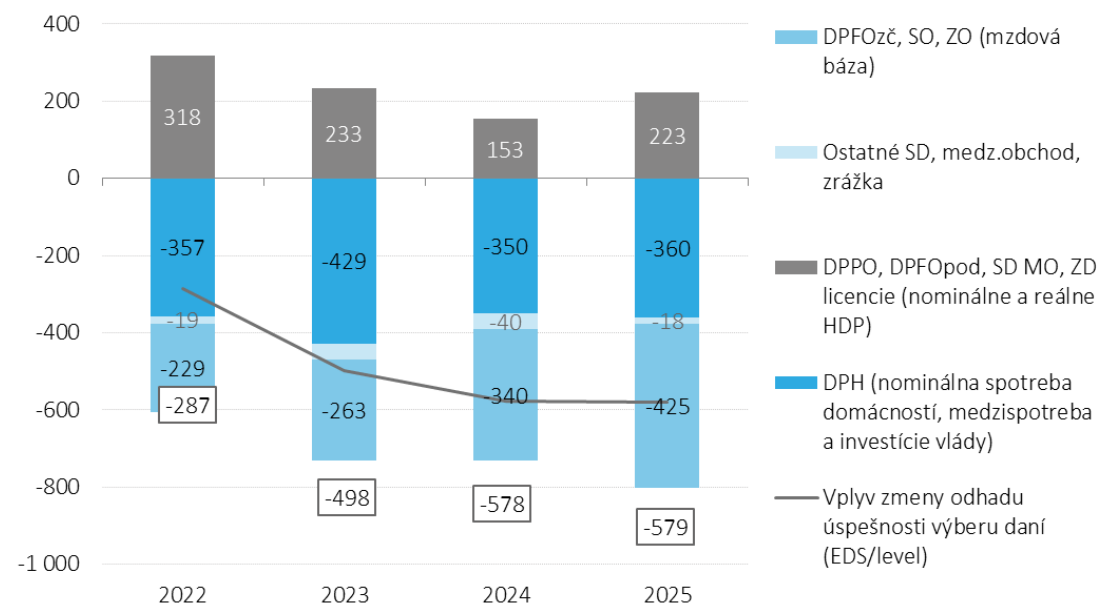
Dekompozícia oproti septembru

Makroekonomické základne s vplyvom na dane a odvody (mil. eur)

Efektívna daňová sadzba/ EDS (mil. eur)

Nová legislatíva vo viacerých vlnách

3 vlny legislatívy

- 1) Do novembra 2022, primárne zmeny II. piliera
 - 2) Decembrová legislatíva kvôli schváleniu rozpočtu (vrátane energodaní)
 - 3) Ostatná legislatíva - všeobecne záväzné nariadenia samospráv, DPH z nájomných bytov
- ? Otvorená legislatíva a nové poslanecké návrhy

Vplyvy legislatívy na príjmy (ESA2010, v mil. eur)	2022	2023	2024	2025	2026
Celková legislatíva	412	89	-40	-137	-168
<i>Komunikovaná v liste (november)</i>	<i>0</i>	<i>37</i>	<i>62</i>	<i>-18</i>	<i>-44</i>
<i>Schválená v decembri s rozpočtom</i>	<i>412</i>	<i>-20</i>	<i>-153</i>	<i>-169</i>	<i>-175</i>
<i>Ostatná legislatíva</i>	<i>0</i>	<i>73</i>	<i>52</i>	<i>51</i>	<i>51</i>

Predbežná informácia z novembra

	2022	2023	2024	2025	2026
Spolu	0	37	62	-18	-44
zmrazenie odvodov do II. piliera na 2 roky	0	48	104	54	61
reforma II. piliera spolu	0	-11	-42	-73	-105
<i>sporenie na 2. pilier aj na dôchodku</i>	0	0	-2	-6	-11
<i>automatický vstup do II. piliera</i>	0	-10	-34	-59	-85
<i>zníženie poplatkov pre DDS</i>	0	-1	-7	-8	-9

Decembrová nádielka

	2022	2023	2024	2025	2026
Spolu	412	-20	-153	-169	-175
EÚ Nariadenia	412	107	6	0	0
<i>Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy</i>	412	0	0	0	0
<i>Príjem z odvodu z nadmerných príjmov - elektrárne</i>	0	107	6	0	0
Trvalé zníženie sadzby DPH na 10 % (gastro, vleky, aquaparky a športoviská)	0	-205	-218	-231	-239
Zvýšenie sadzby SD z liehu o 30 %	0	51	78	78	78
Odvody z hazardných hier	0	20	22	25	28
Minimálne poistné zo zdravotných odvodov	0	20	14	13	13
Zrušenie koncesionárskych poplatkov	0	-35	-76	-77	-78
Zvýšenie cien diaľničných známok	0	21	21	21	21
Oslobodenia lekárov - cestovné náklady na kongresy	0	1	1	1	1

Ostatná nová legislatíva na príjmoch

	2022	2023	2024	2025	2026
Spolu	0	73	52	51	51
Zmena sadzieb daní z nehnuteľností podľa VZN (od 2023)	0	42	42	42	42
Zmeny sadzieb daní za špec. služby cez VZN	0	39	40	41	42
Poplatky za odpad - dodatočne zapracovaná legislatíva z roku 2019	0	0	-15	-15	-15
Znížená DPH z nájomných bytov	0	-9	-16	-18	-19

- Nariadenie EU zavádza zdaňovanie nadziskov z predaja elektriny
- Slovenská legislatíva schválila konkrétne stropy ku koncu januára
- **Nadmerný príjem:** rozdiel medzi výnosmi z trhového príjmu a cenovým stropom
- **Sadzba:** 90 %
- Neplatia výrobcovia so zariadeniami pod výkon 0,9 MW a výrobcovia z obnoviteľných zdrojov
- Výpočet primárne zdaňuje najväčšieho výrobcu elektrickej energie - Slovenské elektrárne (SE) (80 % výnosu)
- Na základe výročných správ a vstupov od firmy bola odhadnutá výroba elektriny.
 - vrátane jadrového bloku Mochovce 3
 - vrátane platného memoranda
- Okrem SE sa predpokladá zdanenie Vodohospodárskej výstavby a spaľovní odpadov

Vplyv zavedenia odvodu (mil. eur)

	2022	2023
Odvod z nadmerného príjmu	135,4	7,2
Vplyv firemnej dani	-28,3	-1,5
Netto vplyv na deficit	106,8	5,7

Stropové ceny podľa zdrojov

	Strop (€/MWh)
Jadro	180
Vodné - prietochné	180
Nováky (hnedé uhlie)	230
Vojany (odpad)	100
Biomasa (pevná)	240

Nižšia sadzba na gastro

Trvalé zníženie sadzby DPH pre športoviská a gastro prevádzky, ale menučka lacnejšie neočakávame

- Neistota ohľadne vymedzenia čo je gastro sektor (jedlo na pumpách, donášky, atď.)
- Výpočet vplyvu je vyrátaný z daňových priznaní DPH podľa sektorov
- Daň na vstupe zostáva 20 %, no daň na výstupe je ponížená na 10 %, čo môže viesť k nárastu nadmerných odpočtov
- Príklad: v 2021 malo vratku DPH vykázaných 38 % subjektov v gastronómii, kdežto po úprave ich môže byť 75 %

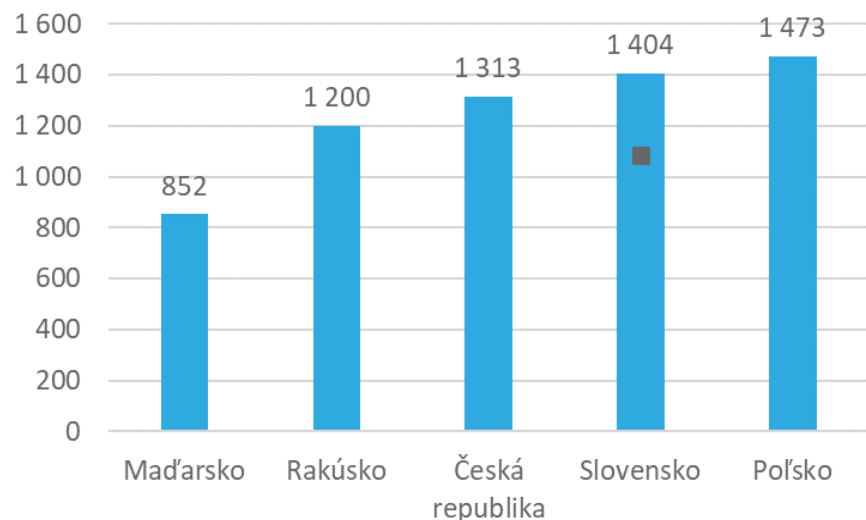
v mil. eur	2023	2024	2025	2026
Prevádzka športových zariadení	7.1	7.6	8.0	8.3
Fitness centrá	0.5	0.5	0.5	0.5
Aquaparky a iné	2.0	2.1	2.2	2.3
Pozemná doprava (len lanovky)	0.5	0.6	0.6	0.6
Reštaurácie a jedálne	195.0	207.4	219.6	227.5
Fiškálny vplyv spolu	205.1	218.1	231.0	239.3

Zvýšenie spotrebnej dane z liehu od apríla 2023 o 30 %

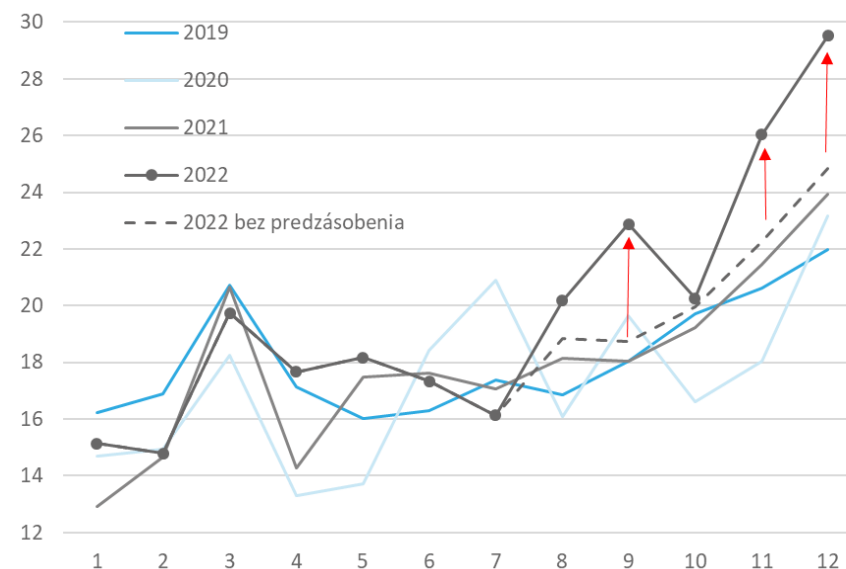
0,7 l fľaša 40 %-ného alkoholu zdražie o 1,1 eur

- Základná sadzba vzrastie → z 1 080 eur/hl a. na 1 404 eur/hl a.
- **Výnos SD z liehu: 2023 +43 mil., plný vplyv cca +65 mil.**
- Lieh (na rozdiel od cigariet) sa môže predávať so starým kolkom aj po zavedení novej legislatívy
- Predzásobenie liehom už v roku 2022 s negatívnym vplyvom na výnos v roku 2023
- Predpokladáme pokračovanie predzásobenia aj v 2023 - znižuje legislatívny vplyv

Sadzby liehu vo V4 (eur/ hl a.)

Výnos SD z liehu (v mil. eur)

Zrušenie koncesionárskych poplatkov

... za cenu navýšenia deficitu štátu

- Od 1. júla 2023 sa zrušia tzv. koncesionárske poplatky
- Po novom financovanie cez štátny rozpočet
- Výška príspevkov stanovená vyššie ako prognóza koncesionárskych poplatkov
- Príspevok bude od roku 2024 indexovaný priemernou mierou inflácie
- Opatrenie zhoršuje dlhodobú udržateľnosť (nové výdavky zo štátneho rozpočtu), ale čiastočne rieši dlhodobo neindexované koncesionárske poplatky

Vplyv legislatívnej zmeny na príjmy RTVS (v mil. eur)			
	2023	2024	2025
Daňové príjmy			
Odhad daňových príjmov (bez zrušenia)	75	76	77
- vplyv zrušenia koncesionárskych poplatkov	-35	-76	-77
Aktuálny odhad daňových príjmov	40	0	0
Nové príjmy RTVS (ako výdavok ŠR)			
Nárokateľný príspevok	42	94	100
príjmy RTVS podľa novej legislatívy	82	94	100
- vplyv legislatívy na príjmy RTVS	+7	+18	+23

Nárast sadzieb miestnych daní

Ako sa prispôsobujú samosprávy

Poplatok za zber a odvoz komunálneho odpadu

- Na základe VZN všetkých krajských a okresných miest (71 miest) → poplatok mení viac ako 70 %
- Priemerne očakávame 20 % zvýšenie sadzieb
- Vplyv na výnos v 2023: +38 mil. eur

Daň z nehnuteľností

- Sadzby mení približne polovica
- Priemerná celková zmena sadzieb cez 25 %
- Neokresné mestá a obce - dopočet na základe okresných miest
- Rast legislatívy +42 mil. eur (vs. 74 zvyšovanie v roku 2020)

Poplatok za komunálny odpad	Podiel na výnose (3Q 2022)	Priemerná zmena sadzieb (v %)
Krajské mestá	32%	17,8
Okresné mestá	27%	21,6
Ostatné menšie mestá a obce	40%	19,6
Celé Slovensko	-	19,6

Zhrnutie rodinnej politiky

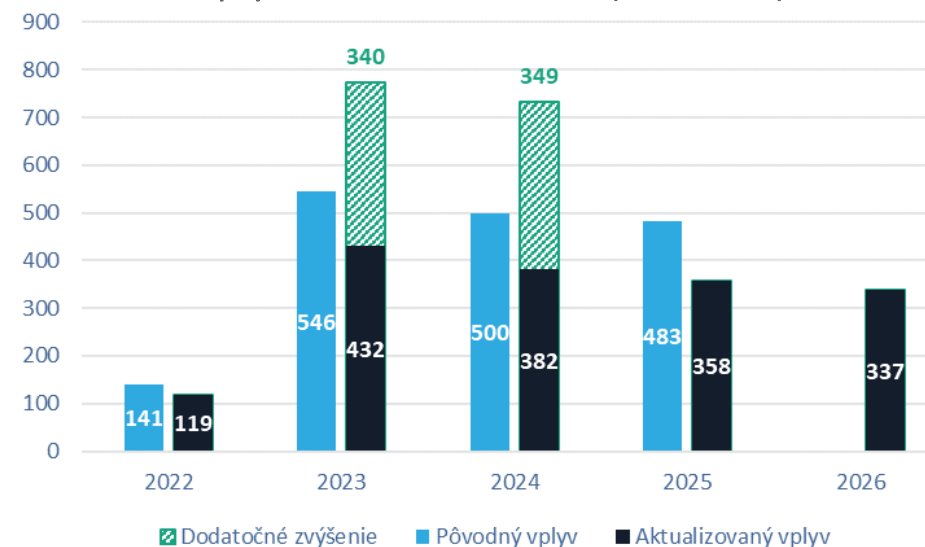
Aktualizácia metodiky a nová legislatíva

- Aktualizovaná metodika výpočtu daňového bonusu na základe administratívnych dát (revízia o cca. ¼ oproti septembru, metodická zmena s vplyvom na aktuál)
- Fiškálne náklady všetkých zmien sa pohybujú na úrovni okolo 1,2 mld. eur ročne
- Dočasné zvýšenie daňového bonusu na roky 2023 a 2024
 - Max. suma 140€ a posunutá hranica veku dieťaťa až do 18 rokov
 - V nadväznosti na posun „krúžkovného“ až od roku 2025 a trvalého zvýšenia prídavku na 60€
- Možnosť započítania príjmu druhého rodiča prostredníctvom daňového priznania

Porovnanie vstupných údajov (v tis.)

	EUROMOD	Administratívne dáta
Počet detí pracujúcich rodičov s nárokom	1 097	980
- z toho 0-6 rokov	379	308
- z toho 7-15 rokov	463	397
- z toho 16+ rokov	256	275
Uplatnený počet detí*mesiacov	12 883	11 473

Vplyv daňového bonusu (v mil. eur)

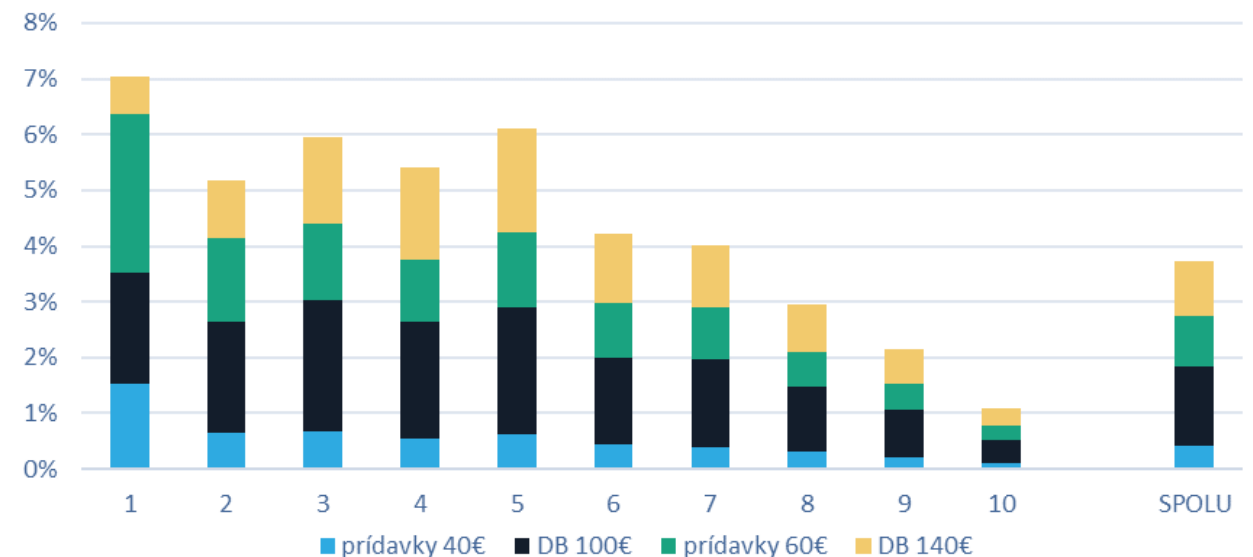
Rodinný balík - aktualizácia

- Zmena v nastavení daňového bonusu je viac inkluzívna a motivačná pre zvýšenie zamestnanosti ale za cenu väčšej zložitosti výpočtu
- Najviac peňazí poputuje k strednej triede (absolútne) a na zmenách si relatívne najviac prilepšia najmenej zarábajúci (7 %)
- ... a má vplyv len zhruba na jednu tretinu domácností
- Klesne celkové riziko chudoby o 2 p.b. a u detí do 18 rokov o 4,8 p.b.
- ... ale relatívne malý podiel putuje do domácností ohrozených chudobou

Fiškálny vplyv jednotlivých zmien v rodinnej politike (v mil. eur)

	2023	2024	2025	2026
Zvýšenie prídavku na dieťa na 40€	153	119	93	72
Dodatočné zvýšenie prídavku na dieťa na 60€	244	266	266	266
Zavedenie nového systému daňového bonusu do 100€	432	382	358	337
Dočasné zvýšenie daňového bonusu na 140€	340	349	-	-
Zavedenie príspevku na voľnočasové aktivity (60€)	-	-	517	563
Spolu	1 170	1 117	1 233	1 239

Zmena disponibilných príjmov voči pôvodnému systému

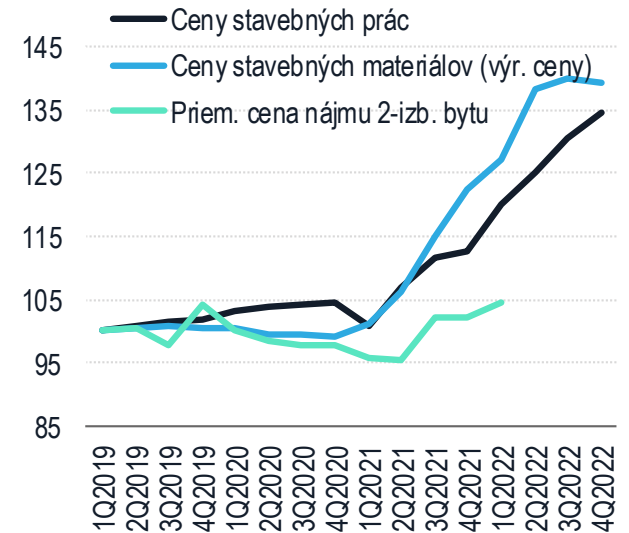
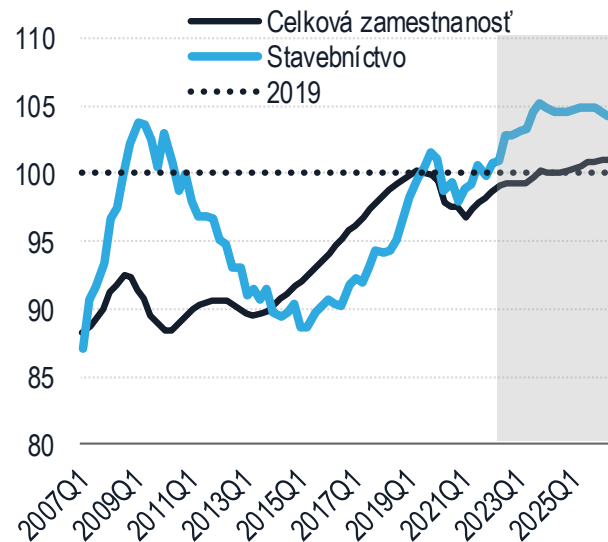
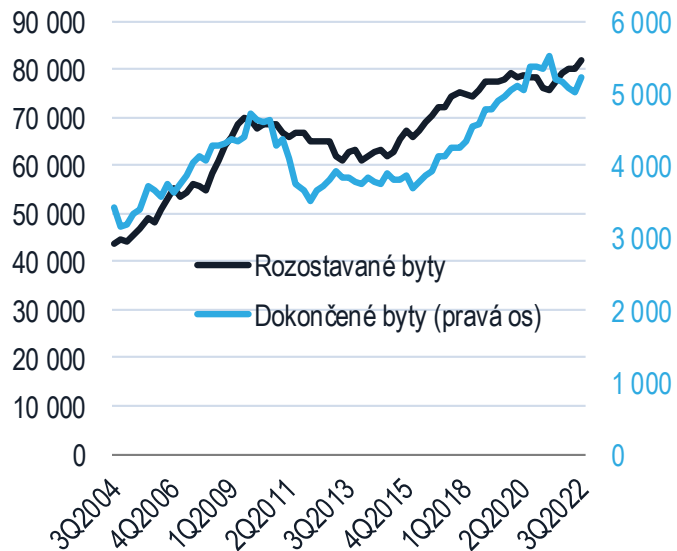
Nájomné bývanie schválené, ale ...

Zákon o nájomnom bývaní zaviedol zníženú
sadzbu DPH 5 % na dodanie stavby pre nájomné
bývanie

- Investičný partner prostredníctvom dodávateľa postaví budovu, ktorá bude slúžiť na nájomné bývanie (uplatňuje si odpočet DPH 20 %) a následne odpredá prenajímateľovi → vo faktúre uplatní 5 % DPH
- Prenajímateľ uhradí DPH 5 %, pričom si túto daň už nemôže odpočítať na vstupe. Zaplatená DPH vo výške 5 % namiesto 20 %.

Makroekonomické obmedzenia:

- Investície do nájomného bývania prídu v čase obmedzených kapacít v ekonomike
- Zvýšené investície (RRP + EÚ fondy) uzatvoria medzeru zamestnanosti v stavebníctve a sektor bude narážať na nedostatok pracovníkov
- Rast trhových nájmov na Slovensku nestíha rastu nákladov v stavebníctve, čo znižuje návratnosť stavby nových nájomných bytov

Čo zatiaľ vieme

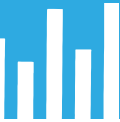
- Nateraz známi dvaja investiční partneri – hrubé črty investičných zámerov:

Investiční partneri	Počet nájomných bytov		Investícia (v mil. eur)
	„Prvá fáza“	Celkovo	
Kooperativa (VIG)	500	4 000	≈500
WBG	500	5 000	≈1 000
Spolu (k 6.2.2023)	1 000	9 000	≈1 500

- Komunikovaný politický cieľ : 100 tis. nájomných bytov
- Cieľ: zodpovedá hodnote postavených bytov
- 10 ročný horizont rámcovej zmluvy

- Kooperativa - investície sústredí do oblastí automobiliek a blízko univerzít (predpoklad vytlačanie iných bytov)
 - Prenajíma už teraz 60 bytov v KE (2020), 50 bytov v TT (2022), potenciálne nájomné byty aj v Bratislave
 - 2023 - začiatok výstavby 120 bytov v ZA (pri KIA), ale aj v NR (JLR) a BA (Záhorská Bystrica)

Počty a predpoklady

- Očakávaný postupný náběh počtu bytov zapojených do nájomného bývania
- Priemerná rozloha 2-izbového bytu, vychádza zo ŠUSR údajov a investorského modelu
- Cena bytu s DPH 20 %: počet bytov*rozloha*cena
- Aktualizácia pribúdajúcich projektov cez Agentúru štátom podporovaného nájomného bývania

Fiškálne odhady (mil. eur)

	2023	2024	2025	2026	23-26	23-33
Cena (eur)	2882	3332	3651	3689		
m ²	51	51	51	51		
Odhadovaný počet bytov	500	750	780	800	2830	9000
Cena s DPH 20 %	73	127	145	151	497	
Cena bez DPH	61	106	121	125	83	
Cena s DPH 5 %	64	112	127	132	21	
Vplyv na DPH	-9	-16	-18	-19	-62	

Substitúcia smerom k 5 % DPH

- Riziko presunu stavebnej aktivity od štandardných bytov do daňovo zvýhodnenej výstavby nájomných bytov
- Skúsenosti zo zahraničia ukazujú, že riziko substitúcie je od 50 až do 100 % (Sinai Waldfogel (2005); Eriksen et al (2010))

Modelový prepočet výpadku DPH v závislosti od substitúcie nájomných bytov štandardnými bytmi na predaj

mil. eur		Nové nájomné byty	Rozsah substitúcie		
			25%	50%	100%
substitúcia	A	10 000	2 500	5 000	10 000
	A1		7 500	5 000	0
priemerná cena s DPH 20%*	B	2 193			
priemerná rozloha (m2)**	C	51			
cena s DPH 20 %	D=A*B*C		278	557	1 113
cena bez DPH	E=D/1.2		232	464	928
DPH 20 %	F=D-E		46	93	186
DPH 5%	G=F/4		12	23	46
Rozdiel z DPH na substitúcii	H=G-F		-35	-70	-139
Dodatočná DPH 5 % z nových bytov	I=(A1*B*C)/24		35	23	0
Fiškálny vplyv	J=H+I		0	-46	-139

*zdroj: investorský model predkladateľa

**zdroj: investorský model predkladateľa, priemerná metráž 1 až 3 izbových bytov pre každých 10 tisíc bytov

Priame dane

Korporátna daň

Finalizácia 2021: +27 mil. eur

- Naplnenie očakávaní o neskoršom podaní daňových priznaní veľkých firiem

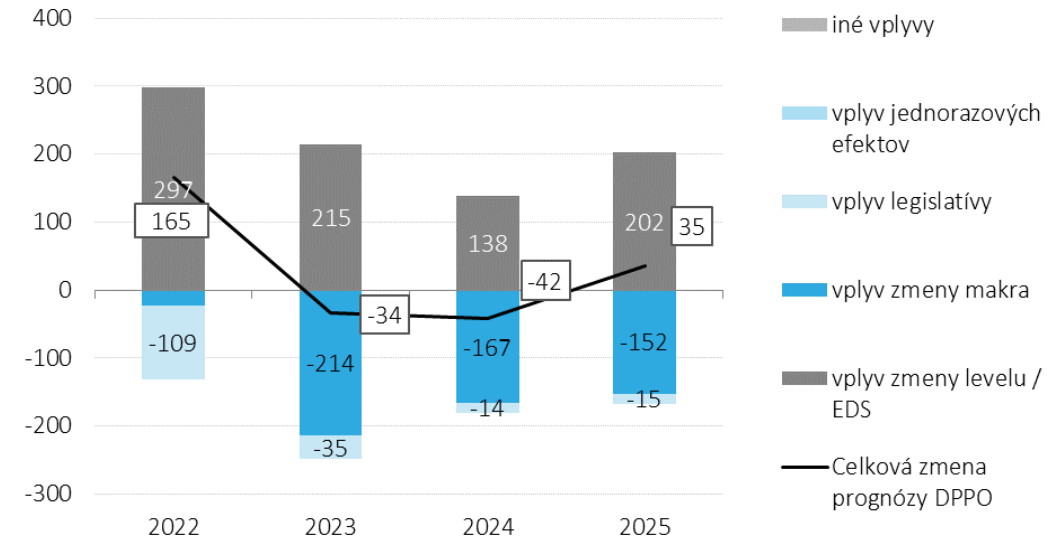
2022: +165 mil. eur

- EDS: + 297 mil. eur
 - Očakávaný pomalší prenos rastu cien energií do ziskovosti firiem
 - Pomáha rekordný rok financií, energetiky a vybraných firiem
- Legislatíva: -109 mil. eur (energodane)

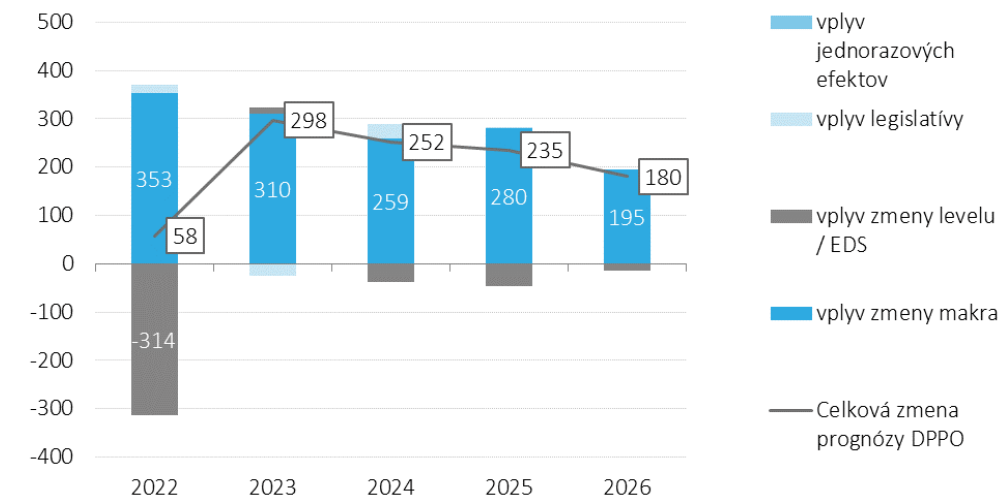
2023-2025: mierny plus na konci horizontu

- Rast nákladov sa začne naplno prejavovať v klesajúcej ziskovosti
- Riziká v automobilovom priemysle a normalizácia nadpríjmov
- Pokles EDS tlmí vplyv makra

Vplyvy oproti septembru (v mil. eur)

Medziročný pohľad (v mil. eur)

2022: Bude ďalším netradičným rokom pre korporátnu daň?

Semafor rizikovosti

Priemysel – prepad sa ešte nemusí konať, zmiešané signály

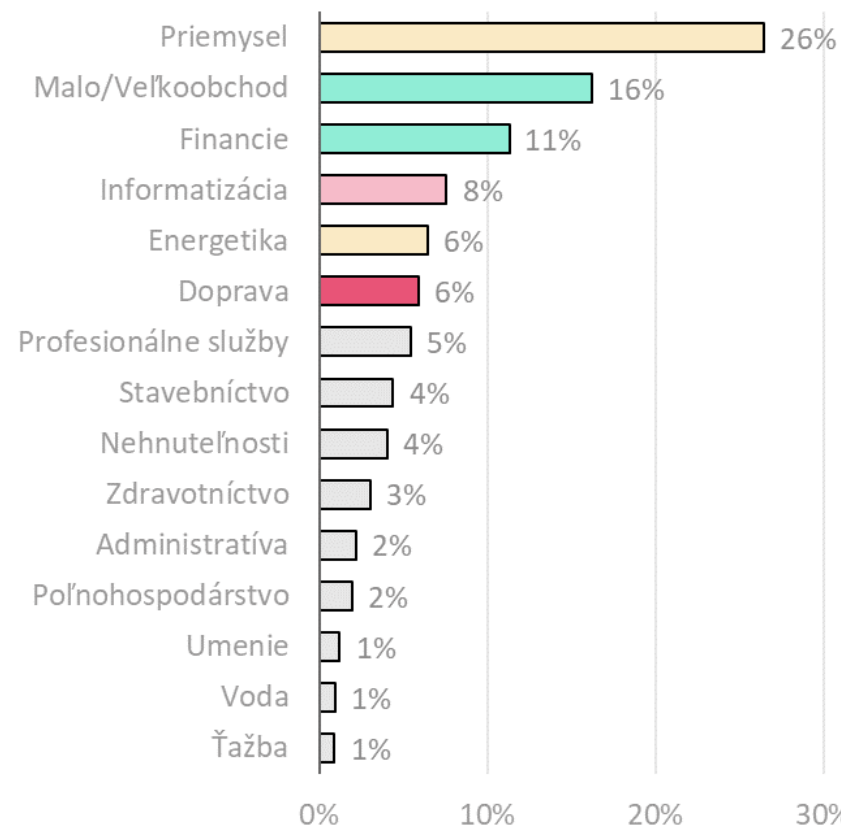
u vybraných veľkých podnikov vyššie tržby v roku 2022

- nejasný je vývoj nákladov, kde sa ešte nemusia prejaviť vyššie ceny
- výraznejšie zisky v rafinérskom sektore
- ťažkosti postihli hutnícky priemysel (Slovalco)
- automobilky podľa ZAP-u zaostali, vnímame ale nárast tržieb (KIA)

Víťazi a porazení v ostatných sektoroch:

- **Bankový sektor** dosiahol v roku 2022 ďalší rekordný rok
- **Maloobchod** a potravinárstvo - rasty marží (NBS, 2023)
- **Energetický sektor:**
 - Na priznaniach DPH rastúce tržby, avšak nesúlad medzi individuálnymi dátami o tržbách a informáciami poskytnutými od sektora
 - Distribučným spoločnostiam rastú poplatky aj výnosy

Podiel sektorov na DPPO

2023-2026: Mierne utlmenie a stabilizácia EDS

Vývoj DPPO v rokoch 2023-2026

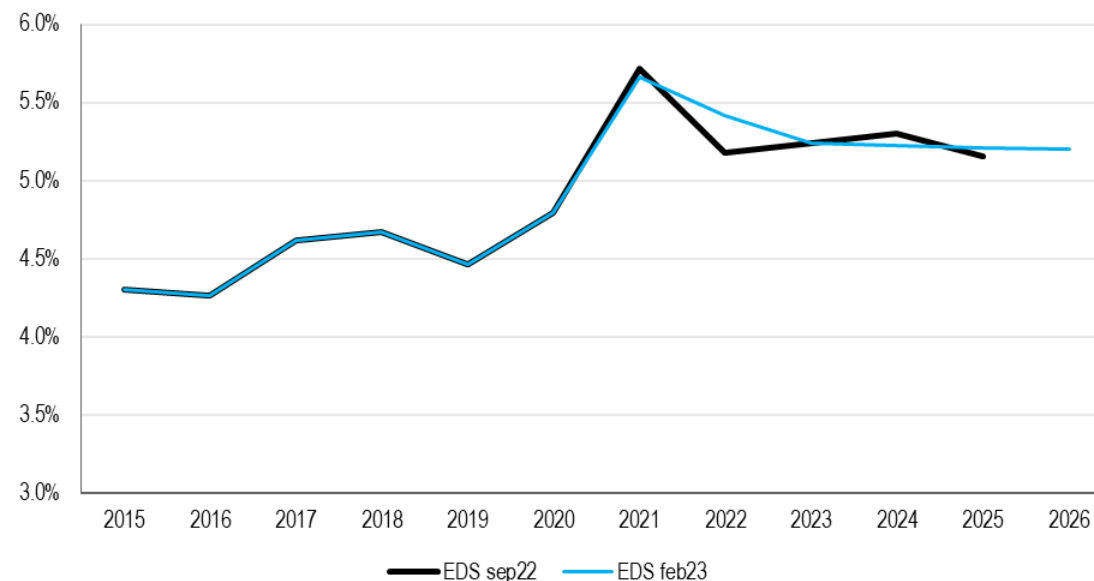
Rok 2023 prináša z pohľadu korporátnej dane ešte viac otáznikov ako rok 2022

- Ceny vstupov sa môžu prejaviť plne v nákladoch firiem
- Zmena výrobných kapacít automobiliek – postupný prechod na elektromobilitu
- Víťazi energetickej krízy s postupným návratom k bežným tržbám
 - pokles v energetike cez reguláciu
 - pokles v rafinérskom priemysle (prechod na neruskú ropu)
- Riziko pretavujeme cez pokles EDS v roku 2023

Do ostatných rokov uvažujeme so stabilnou EDS

- Rast EDS cez EU fondy sa nemusí naplniť, riziká posunov v čerpaní
- Stabilizácia cien energií a zahraničného obchodu
- Slabšie čerpanie EU fondov by znížilo daň o 40 mil. ročne (-0,9 %)

Porovnanie vývoja EDS na DPPO

Dane z trhu práce

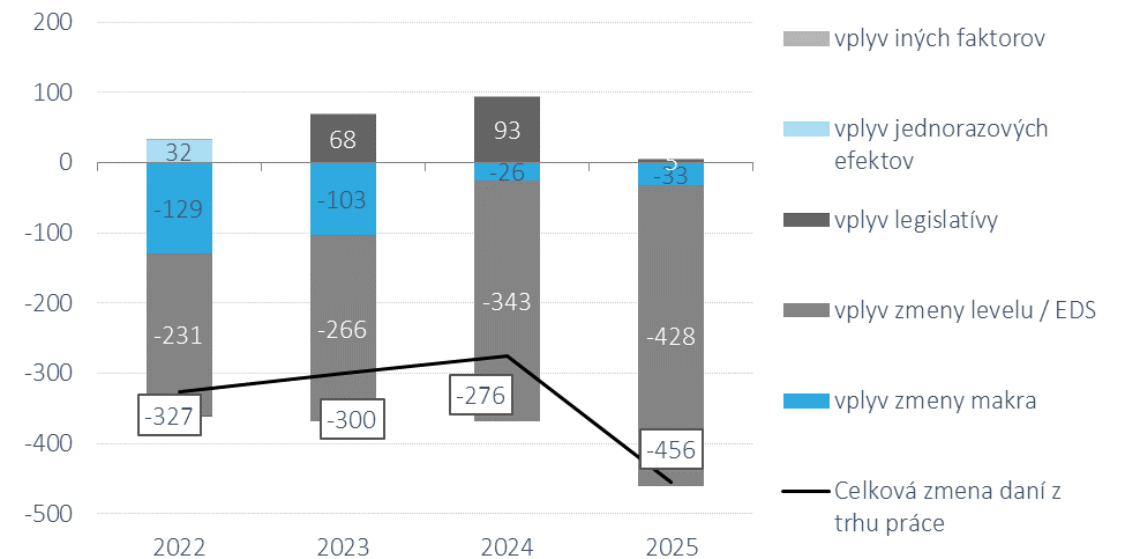
2022: - 327 mil. eur

- **EDS:** negatívna EDS, čo sa ťahá do ďalších rokov - nová metodika výpočtu daňového bonusu na deti
- **makro:** horšia zamestnanosť v druhom polroku
- **jednorazový efekt** zo stabilizačného príspevku pre zdravotníkov

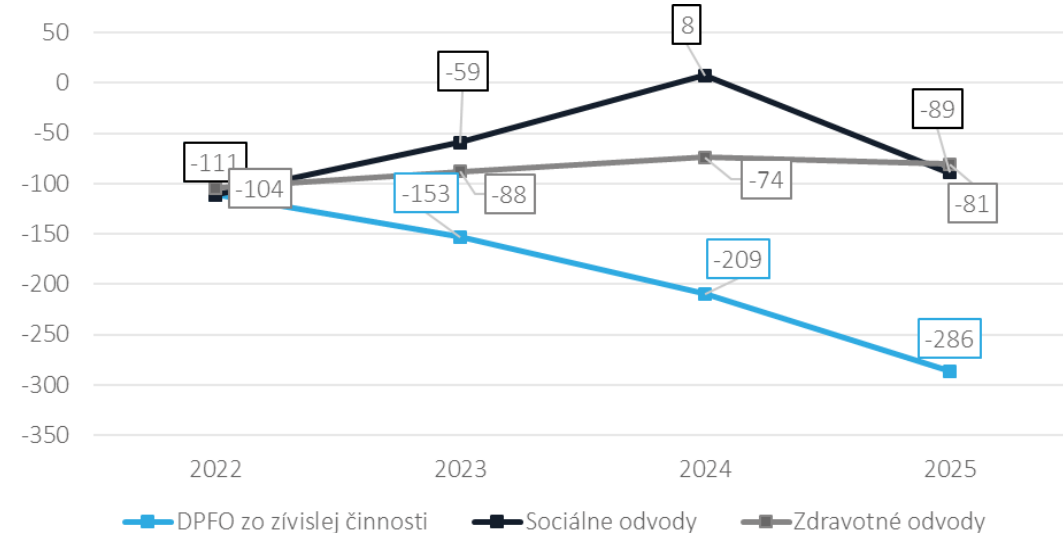
2023-26: - 300 až - 456 mil. eur

- **EDS:** najmä DPFO
- **legislatíva:** zavedenie minimálneho poistného na zdravotné odvody. Výnos sociálnych odvodov vrátane novej legislatívy (zmeny v 2. pilieri)

Vplyvy oproti septembru (v mil. eur)

Rozbor podľa jednotlivých položiek (v mil. eur)

DPFO - zväčšujúce sa výpadky

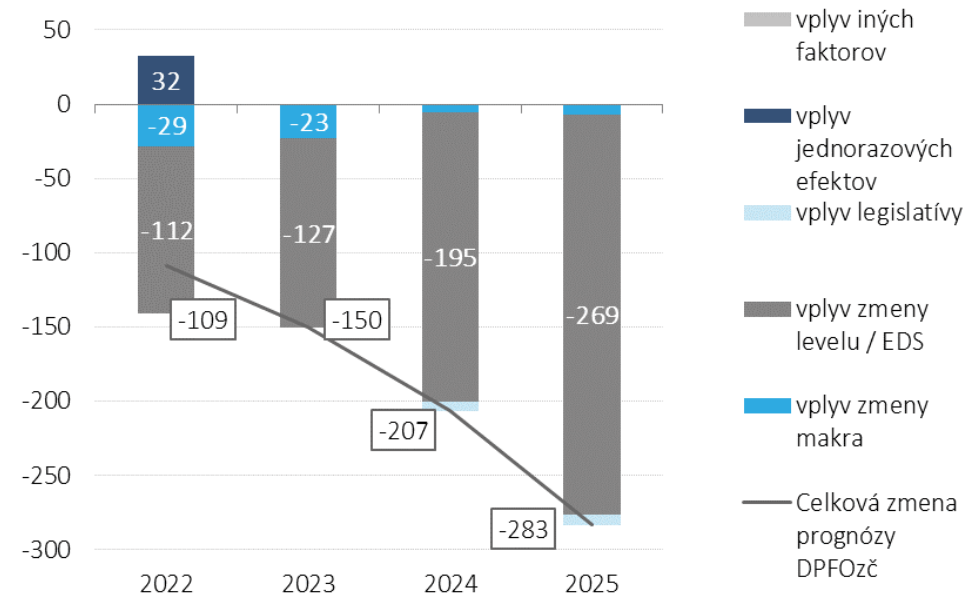
2022: -109 mil. eur oproti septembru

- stabilizačný príspevok pre lekárov: +32 mil. eur
- EDS:
 - -15 mil. eur v dôsledku slabšieho plnenia v poslednom kvartáli
 - -93 mil. eur v dôsledku zmeny metodiky výpočtu DB na deti

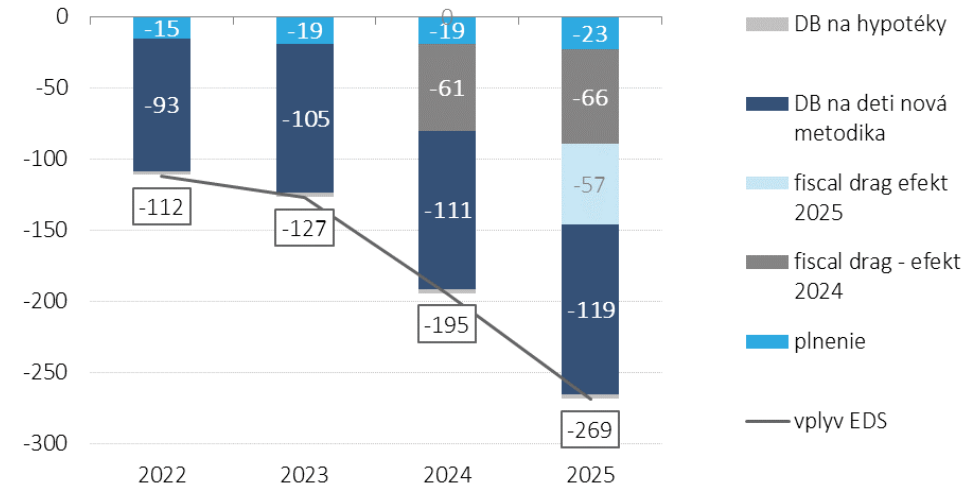
2023 - 2026: zväčšujúci sa pokles

- daňový bonus na dieťa prešiel revíziou výpočtu, ktorá ponížila výber DPFO
- plnenie a efekt rastu životného minima tvorí menšiu časť EDS

Vplyvy oproti septembru (v mil. eur)

Analytické členenie EDS (v mil. eur)

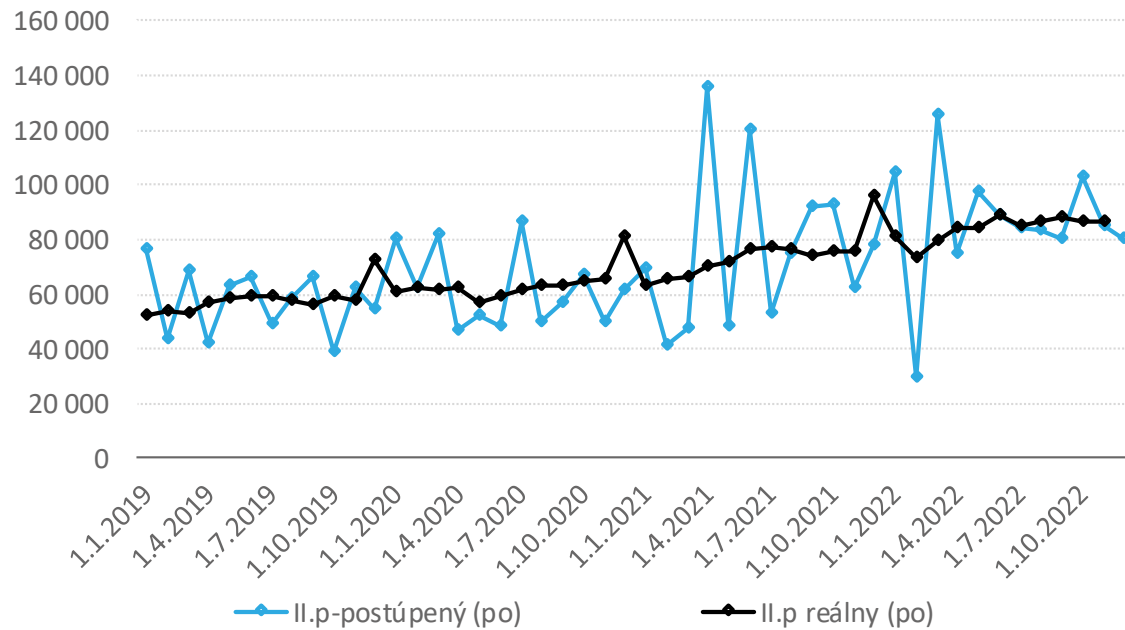
Trh práce a súlad so mzdovou bázou

Volatilita postupovania príspevkov 2. piliera sa znižuje

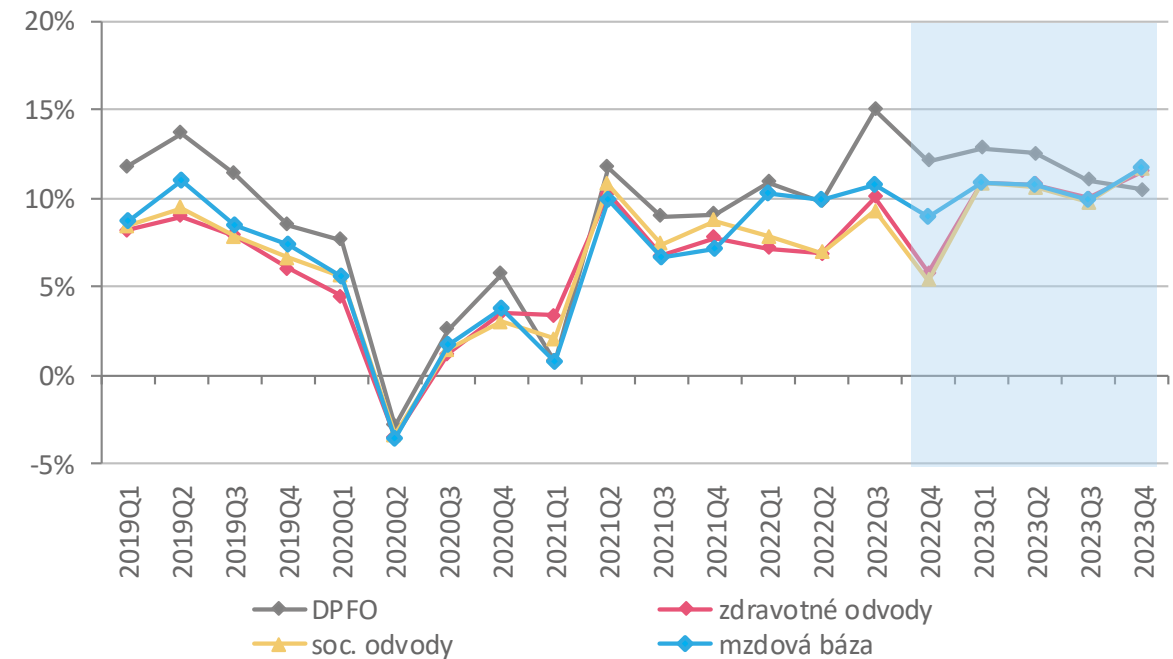
Dane a odvody z práce „nesedeli“ na makrobázu v 1. polroku 2022, problém sa opäť črtá aj na konci roka

Postúpený a reálny cash-flow odvodov v 2. pilieri (v tis. eur)

Mzdová báza (opäť) predbieha výnos daní (yoy rasty)

Nepriame dane

Daň z pridanej hodnoty

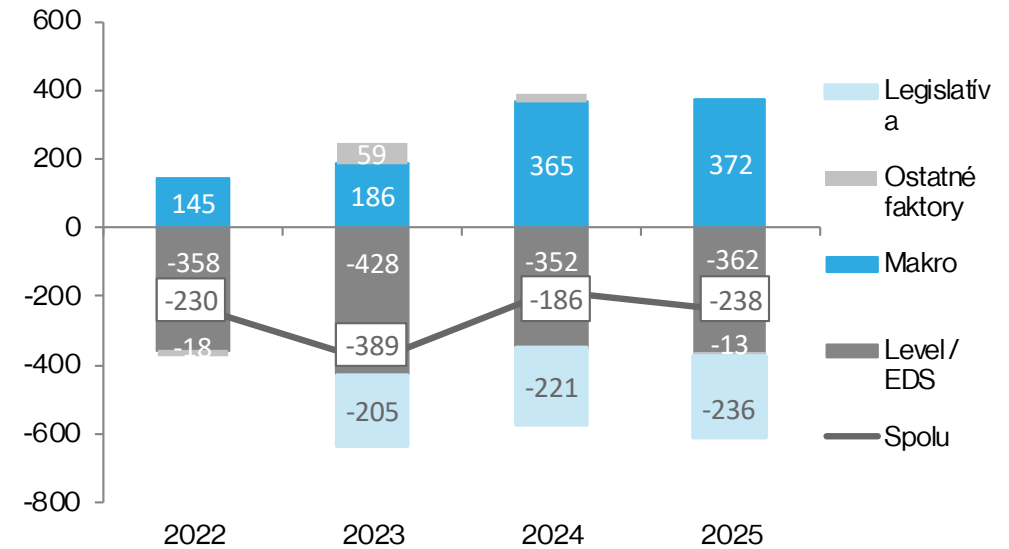
2022: -230 mil. eur

- Silný rast medzispotreby a investícií na celom horizonte
- Pokles EDS z vysokých hodnôt
- Ostatné vplyvy
 - nečerpanie fondov a presúvanie na neskoršie časové obdobie
 - nákup vojenskej techniky v decembri

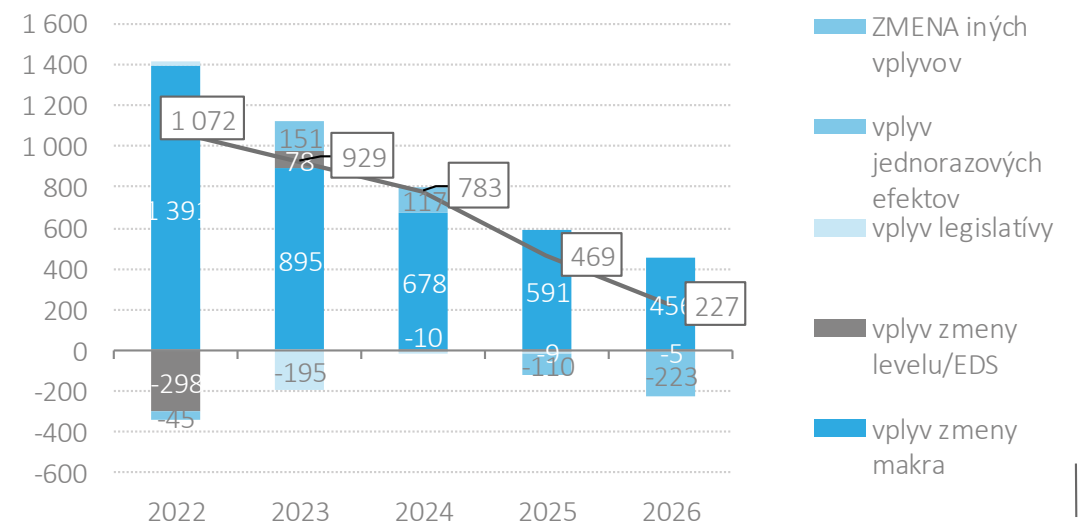
2023-2025: -389 až -238 mil. eur

- Najmä zmena v legislatíve - DPH 10 %
- DPH z RRP silnejšia v rokoch 2023 až 2025
- Zreálnenie EDS smerom nadol
- Odklad platieb

Vplyvy oproti septembru (v mil. eur)

Medziročný pohľad (v mil. eur)

Daň z pridanej hodnoty

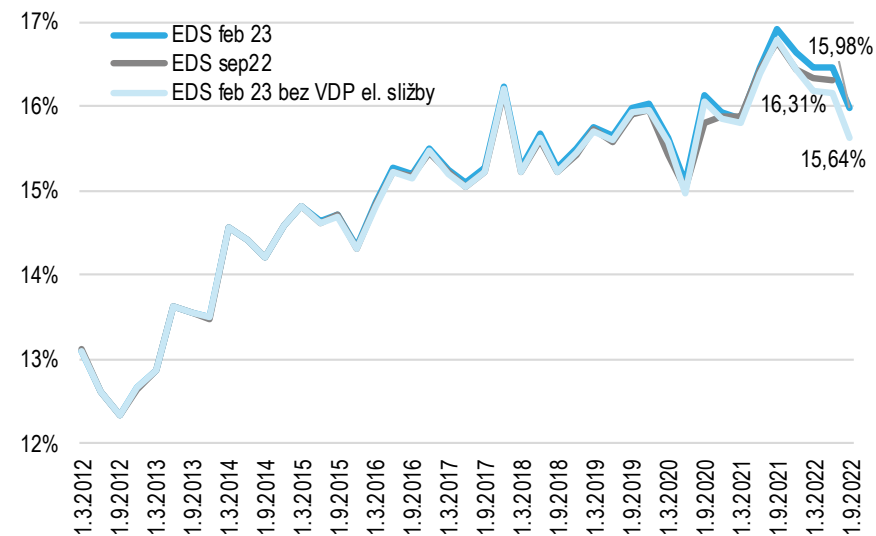
EDS zmena metodiky

- Aktuálna EDS na úrovni 16 %. Mierny pokles oproti septembru (16,3 %)
- Hypotéza: pokles skrz oživenie sektorov, kde boli výraznejšie úniky na DPH a možný návrat ku hotovostným platbám

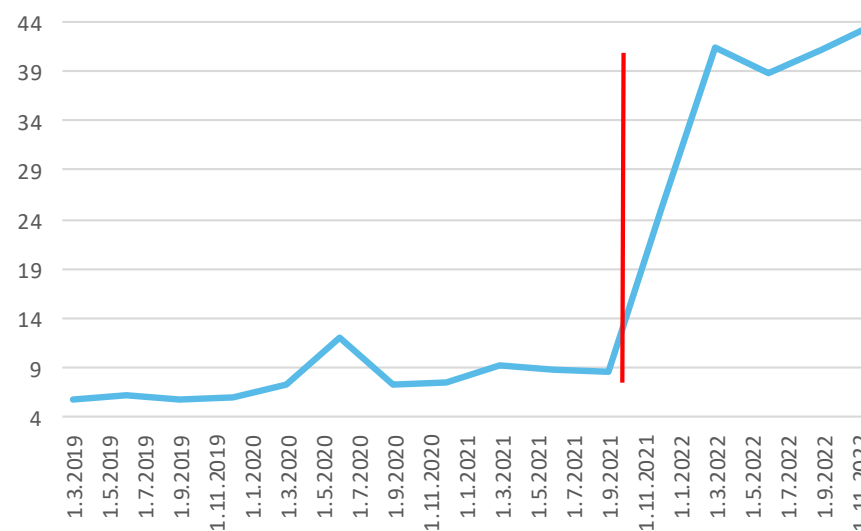
Zmena metodiky:

- VDP za elektronické služby v daňových priznaniach nie sú, viditeľná cez notifikácie od FS SR a v posledných mesiacoch čoraz silnejšia
- Započítaním VDP el. služby do výpočtu EDS sme upravili EDS o cca. 0,3 p.b.

Porovnanie EDS (február vs. september)

VDP elektronické služby (mil. eur)

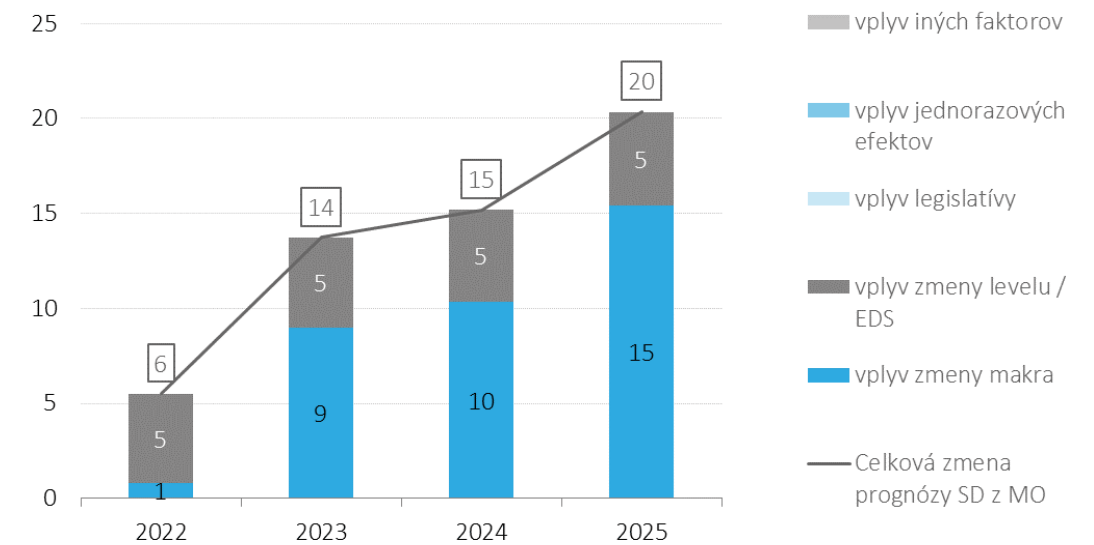

Spotrebná daň z minerálneho oleja

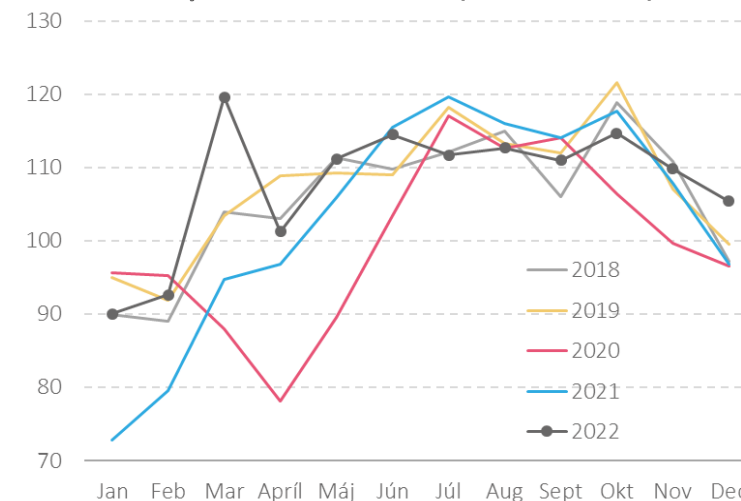
- 2022: +6 mil. eur
 - lepšie plnenie za august až december
 - návrat po troch rokoch na úroveň roku 2019

- 2023 až 2025: +14 až +20 mil. eur
 - premietame pozitívne plnenie 2022 a zohľadňujeme makro
 - vplyv embarga - Slovnaft od 5.2. nesmie vyvážať produkty z ruskej ropy do Rakúska a Poľska, výnimkou je na 10 mesiacov vývoz do ČR
 - ceny benzínu a nafty si po búrlivom roku 2022 zlepšujú konkurencieschopnosť

Rozdiel oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

Výnos SD z MO (v mil. eur)

Ostatné dane

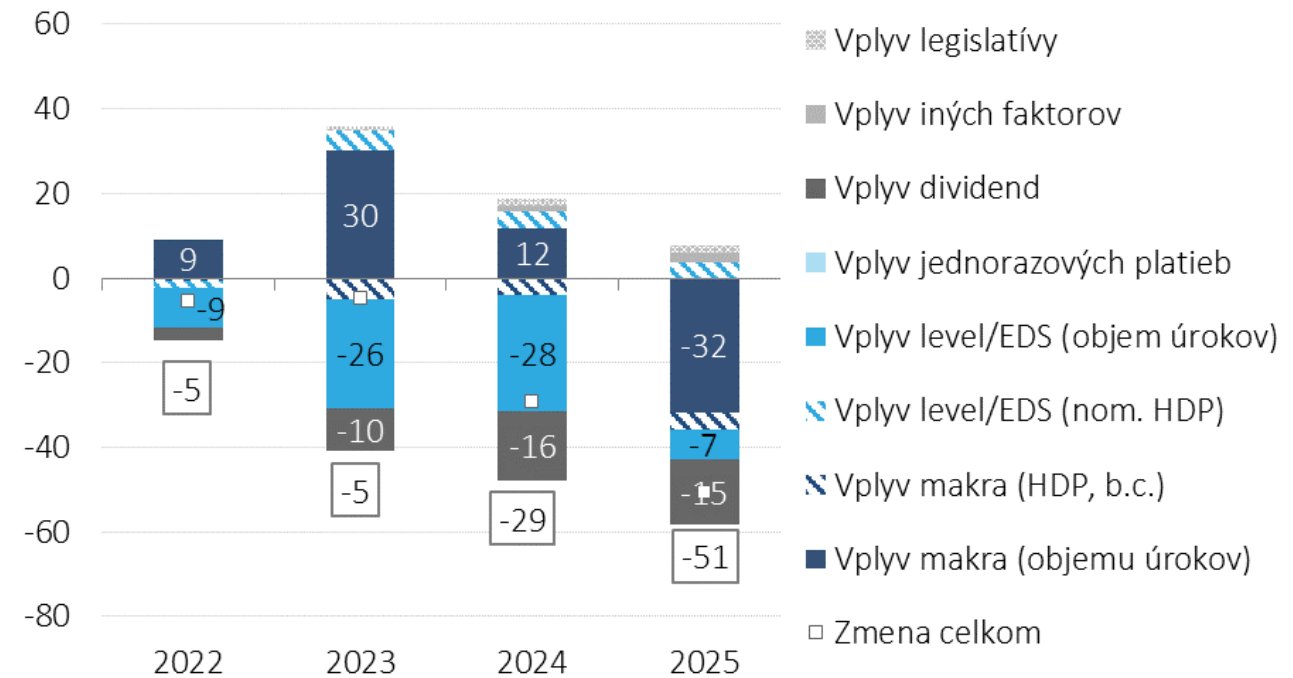
Daň vyberaná zrážkou

2022 skutočnosť: menej o 5 mil.

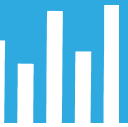
2023 až 2025: korekcia makra a dividendy

- **Makro:**
 - 2023 – ďalšie zvýšenie úrokov aj vkladov – pretavujeme cca 30 % makra do výnosu dane → rast v roku 2022 sa na dani ešte neprejavil
- **EDS:** korekcia makrobázy (úroky a vklady)
- **Dividendy:**
 - pokles v súlade s makroekonomickým vývojom

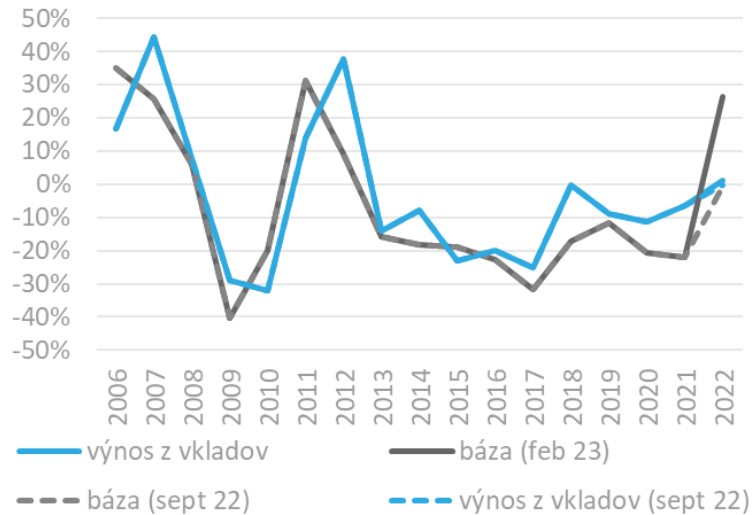
Zmeny oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

Daň z vkladov vs. úroková báza

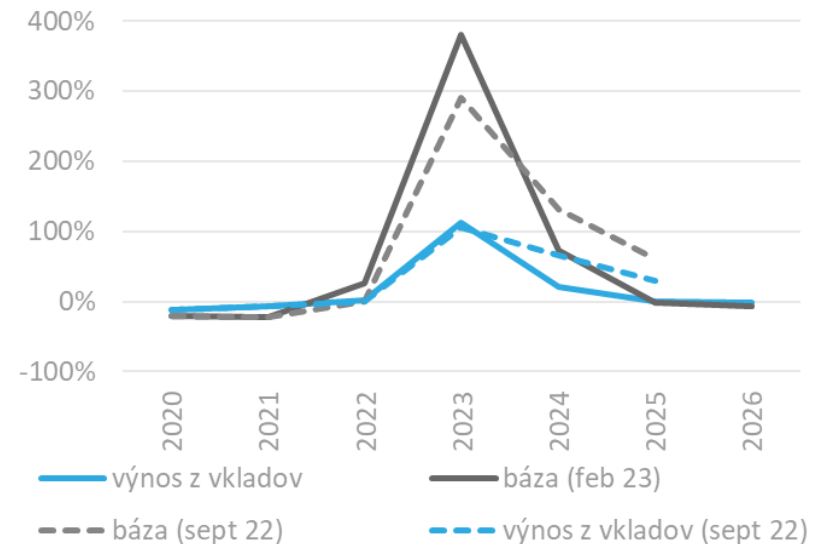

Výnos dane a úroková báza (rasty)

- V roku 2022 daň rástla 1 % a báza 26 %
- Vplyv makra bol celý negovaný cez EDS
- Od 2013 rasty bázy a dane s menšou koreláciou

Výnos dane a úroková báza (rasty)

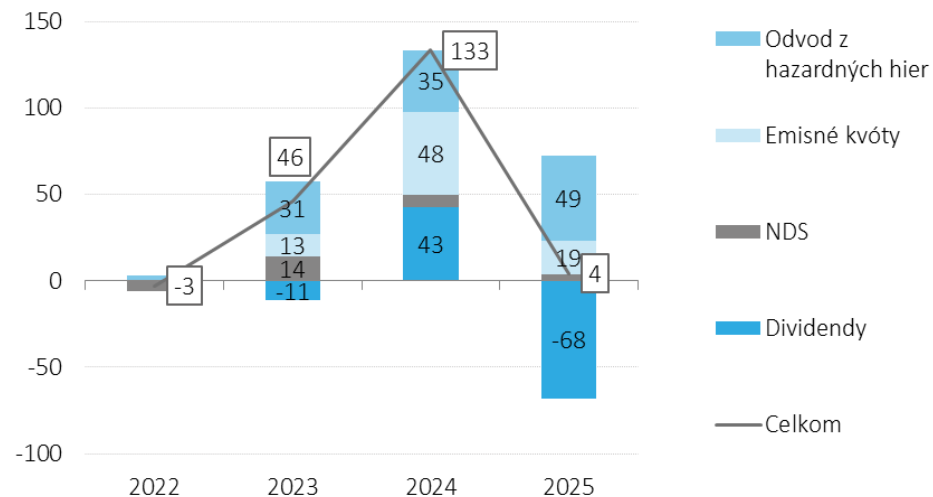
- Nepredpokladáme plné premietnutie do výnosu dane
- Na rok 2023 historicky najvyšší rast bázy 380 %
- Aktuálna prognóza – 30 % makra do výnosu - na základe 3-ročného priemeru vzťahu vývoja makra a výnosu dane z vkladov

Nedaňové príjmy 2022 - 2026

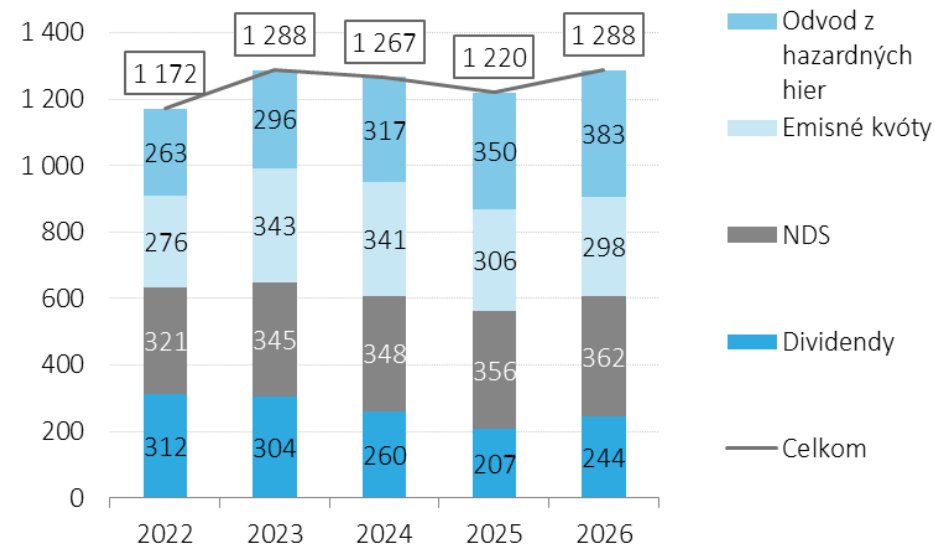
Nedaňové príjmy - zhrnutie

- Najväčšie rozdiely pri dividendách s postupným medziročným poklesom
- Odvod z hazardných hier ovplyvnený novou legislatívou
- Emisné kvóty – vyššie ceny aj objemy
- NDS s novou legislatívou (20 % zvýšenie cien diaľničných známok)

Zmena oproti septembrovej prognóze (mil. eur)

Aktuálny odhad nedaňových príjmov (mil. eur)

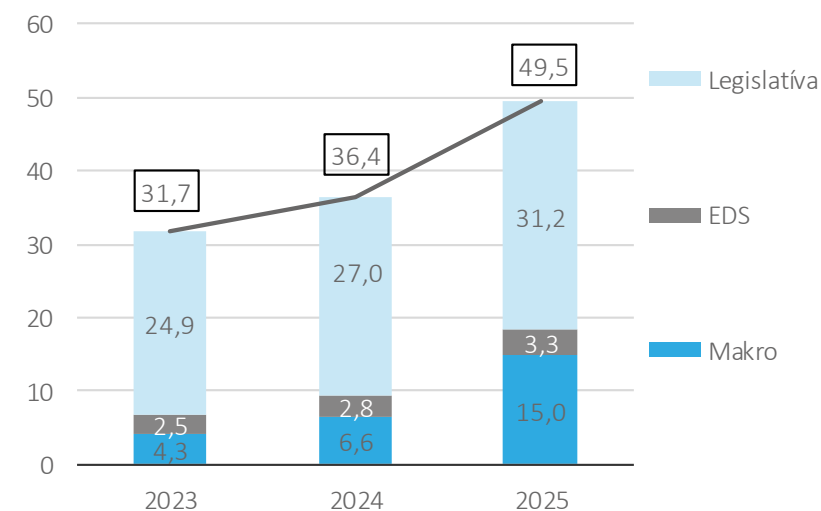
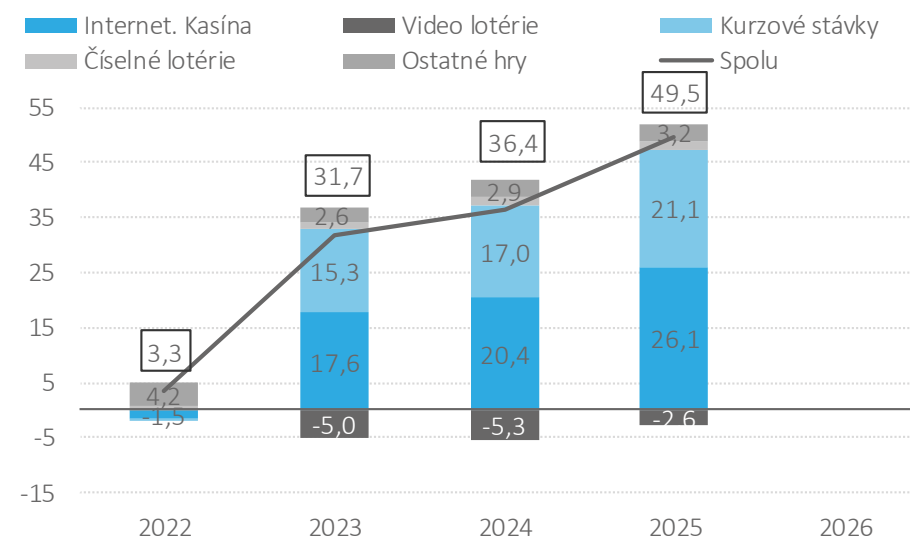
Odvod z hazardných hier

- Od februára 2023 nová legislatíva mení výšku odvodu z výťažku v internetových kasínach a kurzových stávkach z 22 % na 27 %
- Zvýšenie sadzby však predstavuje dodatočné náklady pre prevádzkovateľov → nižšie príjmy z firemnej dane
- Celkový vplyv legislatívy 25 až 31 mil. eur
- Celkovo boli vklady a stávky v roku 2022 viac ako 3x väčšie oproti roku 2020

2023-2026:

- Makro:** optimistickejšia prognóza HDP
- Opätovne nižší počet herných terminálov znižuje prognózu výnosu z videolotérií

Zmena výnosu hazardných hier (len do štátneho rozpočtu) voči septembru (mil. eur)

Dividendy

eustream stráca dych, energetické firmy s potenciálom

Presun dividend od SPP:

2022:

- SPP posunulo cashovú platbu dividend z 2022 na 2023; akruálne sa riadne dividendy priradia do 2022, superdividendy do 2023

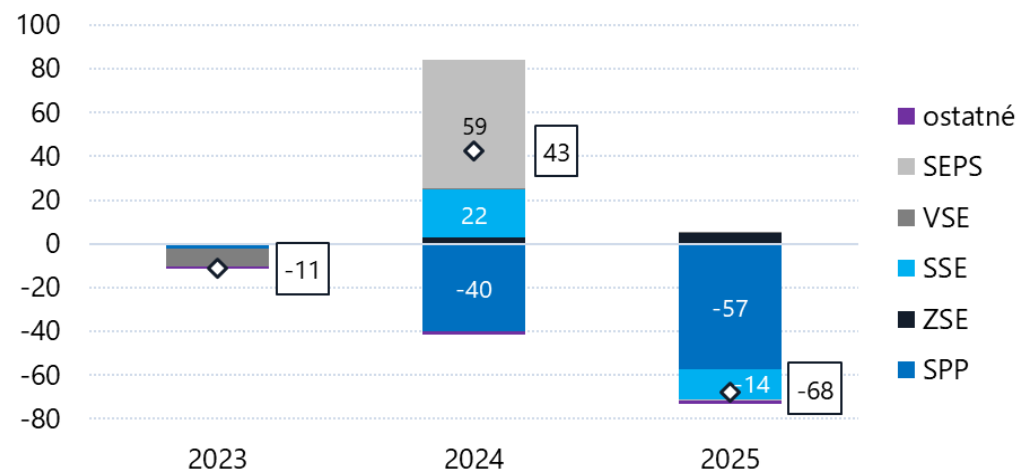
2023 – 2026: zmena v zdrojoch dividend od SPP

- (-) eustream - dividendy sa neočakávajú na celom horizonte prognózy v dôsledku zadlženosti spoločnosti a jej zhoršeného úverového ratingu
- (+) SPP-Distribúcia - vplyv jednorazovo vysokej platby riadnych dividend v 2023 z dôvodu oneskorenej platby dividend zo zisku z minulého obdobia

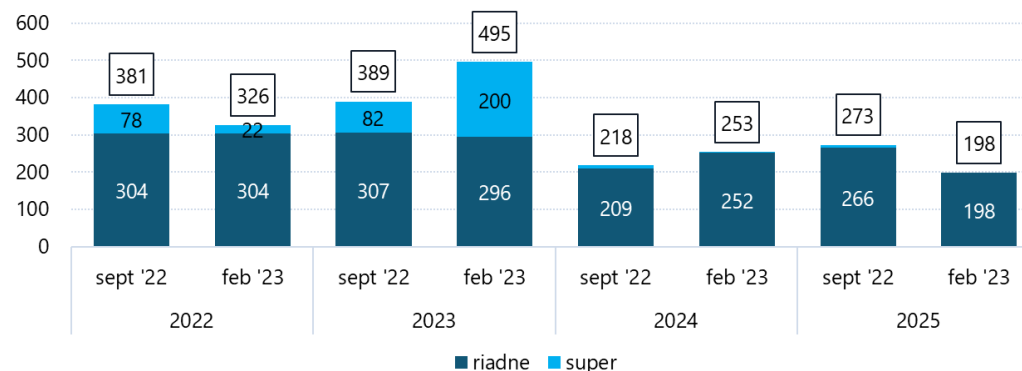
Energetický sektor preberá iniciatívu:

- SEPS - vyššie dividendy v reakcii na dobré výsledky dcérskej spoločnosti OKTE. Pozitívny výhľad do budúcnosti
- VSEH - negatívny výhľad z dôvodu nespĺnených finančných ukazovateľov na výplatu dividend (problém s likviditou)
- SSE - lepšie hospodárske výsledky dcérskej spoločnosti v roku 2022, ktoré sa pretavia do dividend v roku 2024

Rozdiely oproti septembru po subjektoch (akruál, v mil. eur)

Prognóza (riadne a superdividendy, v mil. eur)

Prehľad zmien pri ostatných daniach a nedaniach

Rozdiely oproti septembrovej prognóze (mil. eur)

	2022	2023	2024	2025
Dane za špecifické služby	4	43	45	47
Daň z nehnuteľností	0	36	38	40
Spotrebné dane - ostatné	15	42	77	76
Daň z poistenia	4	11	17	22
Dane medzinárodného obchodu	3	4	6	5
Poplatok za uloženie odpadov na skládku	3	2	-13	-13
DPFO z podnikania	7	1	3	4
Daň z motorových vozidiel	0	1	1	1
Os. odvod z podn. v regul.odvetviach	2	-8	-11	-12
Úhrada za služby verejnosti poskyt. RTVS	-1	-35	-76	-76
Príjmy NDS	-6	14	7	4
Príjmy z predaja emisných kvót	0	13	48	19
Celková zmena vrátane legislatívy	30	124	141	119
Celková zmena bez legislatívy	30	11	67	45
- štátny rozpočet	22	50	90	94
- obce a VÚC	11	80	85	91
- RTVS	-1	-35	-76	-76
- NDS	-6	14	7	4
- Environmentálny fond	4	14	35	7

Prognóza vybraných výdavkov 2022 až 2026

Čo je nové pri výdavkoch?

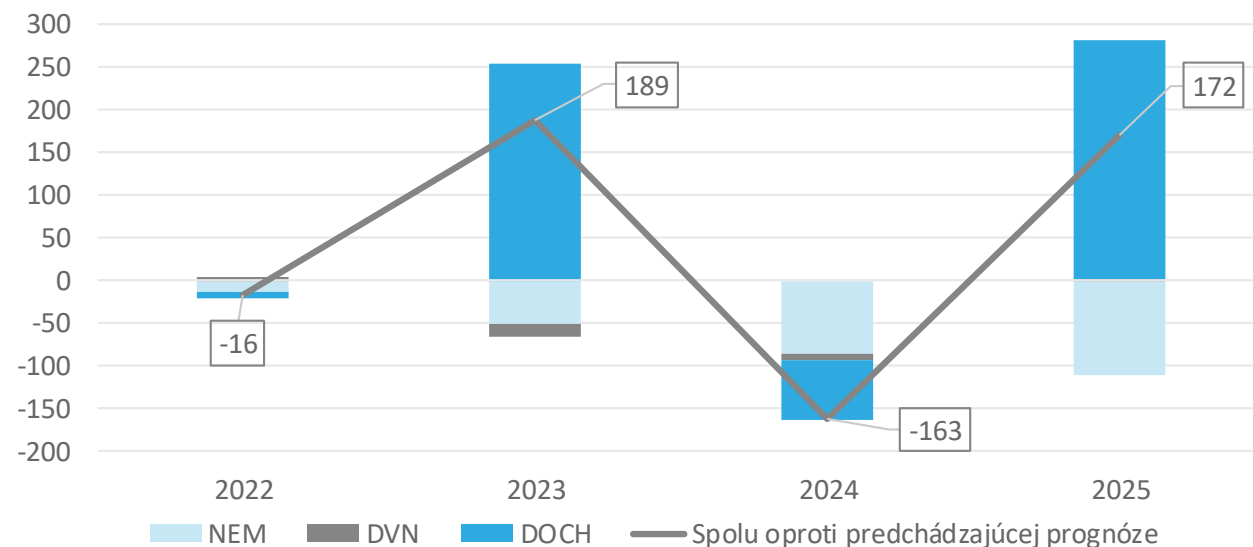
Hlavné závery:

- V prognóze dôchodkov je zahrnutá prijatá legislatíva (balíček opatrení na čele s rodičovským bonusom)
- Zmena inflačných očakávaní spomaľuje rast výdavkov na dôchodky od 2024
- Zapracovanie predpokladu o klesajúcom počte pôrodov spomaľuje rast výdavkov na materské a tehotenské (súčasť nemocenských dávok)

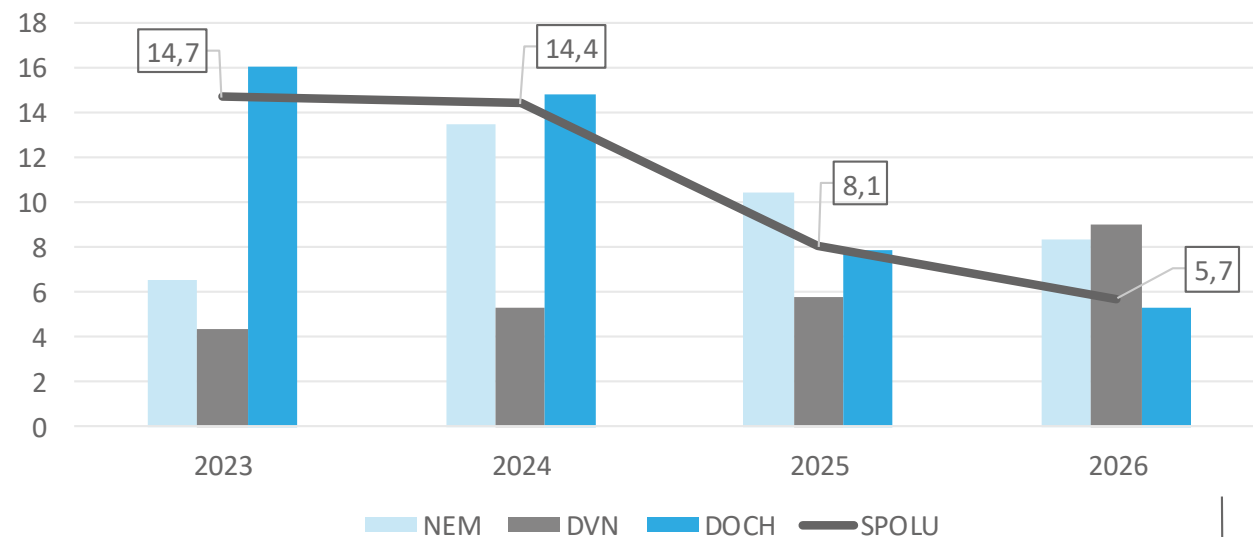
Riziká:

- Revízia očakávaní o výške inflácie (najmä v dôsledku výkyvov cien energií) a následný vplyv na valorizáciu dôchodkov
- Návrhy politík v začatom legislatívnom procese v oblasti dôchodkov (invalidné dôchodky)

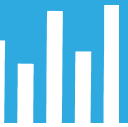
Zmeny výdavkov oproti septembrovému výboru (akruál, v mil. eur)

Medziročné rasty podľa dávok (%)

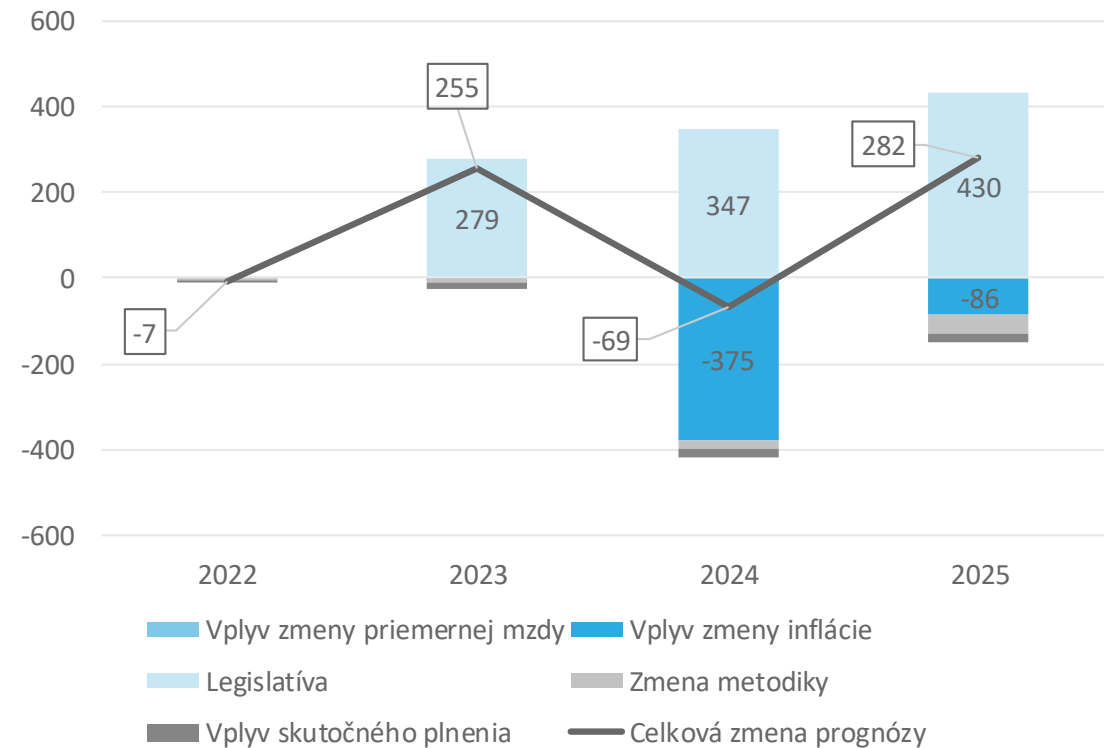

Dôchodky

- Pre 2022 je známe skutočné plnenie
 - Bez väčších zmien oproti prognóze
- Prognóza na roky 2023 až 2026 ovplyvnená najmä zmenou inflácie a legislatívou
 - Kvôli nižšej inflácii pokles valorizácie pre 2024 zo 16,9 % na 13 %, nárast pre 2025 z 3,6 % na 6,3 %
 - Prijatá legislatíva (najmä rodičovský bonus) zvyšuje výdavky v každom roku
 - Zmeny metodiky s menším vplyvom (PSD a SD)

Zmena oproti minulej prognóze (mil. eur)

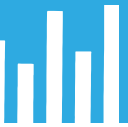

Prijatá legislatíva – vplyvy opatrení

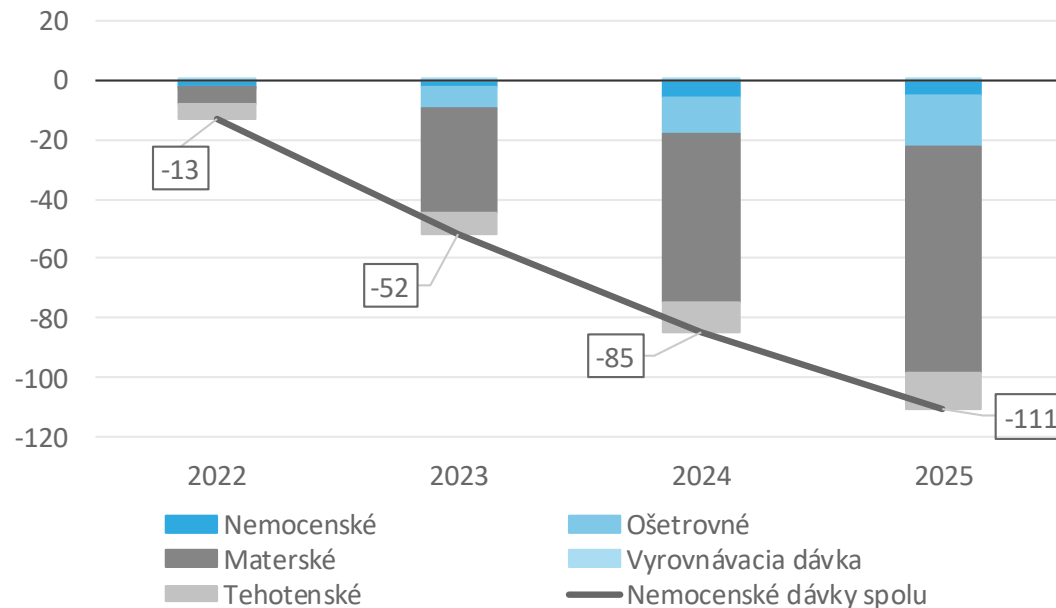
Vplyvy legislatívnych zmien (ESA2010, v mil. eur)		2023	2024	2025	2026
Výdavkové položky		279	347	430	438
	Naviazanie dôchodkového veku na strednú dĺžku života	0	0	0	0
	Rodičovský bonus	253	278	311	338
	Spomalenie indexácie novopriznaných dôchodkov (ADH)	-2	-5	-10	-17
1. pilier	Zmena podmienok pre predčasný starobný dôchodok (PSD)	19	65	119	106
	- Odchod na PSD po 40 r. a prepočet už priznaných dôchodkov	26	85	136	122
	- Výška PSD aspoň na úrovni 1,6 násobku životného minima	-7	-20	-18	-16
	Zmiernenie podmienok pre vdovské a vdovecké dôchodky a predĺženie podporného obdobia	8	9	10	10
2. pilier	Predĺženie účasti na 2. pilieri popri poberaní SD (pri pracujúcich dôchodcoch)	0	0	-0,05	-0,1

Nemocenské dávky

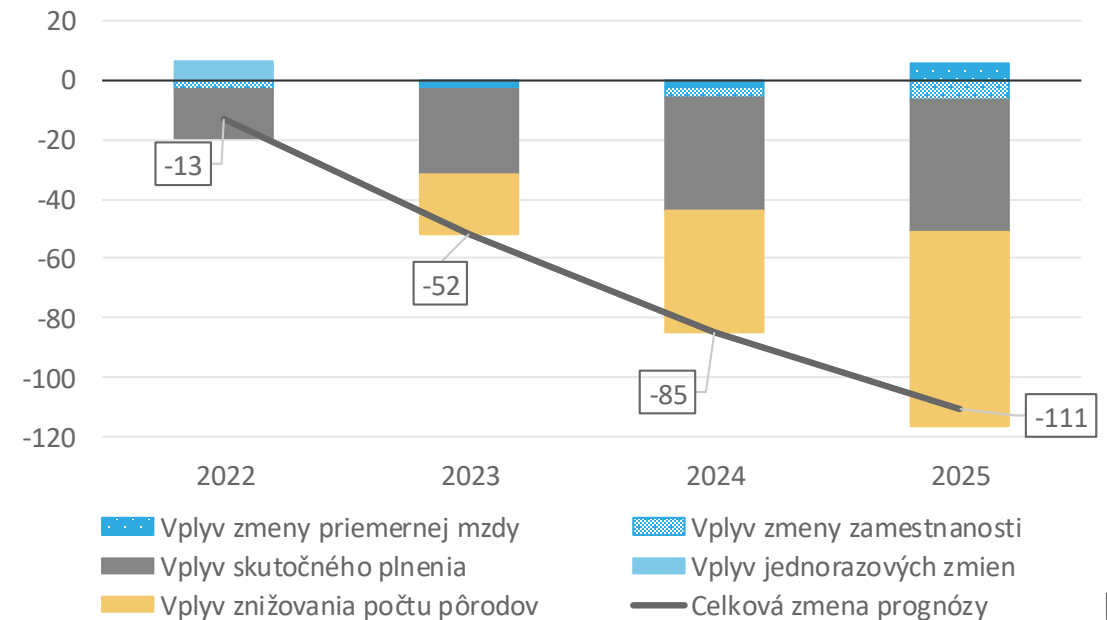

- 2022: Premietnutie skutočného plnenia za celý rok - slabšie čerpanie oproti poslednej prognóze naprieč všetkými dávkami
- 2023-2026: Zapracovanie vplyvu klesajúceho počtu pôrodov významne spomalí rast výdavkov na materské a tehotenské

Zmena oproti minulej prognóze podľa dávok (mil. eur)

Zmena oproti minulej prognóze podľa faktorov (mil. eur)

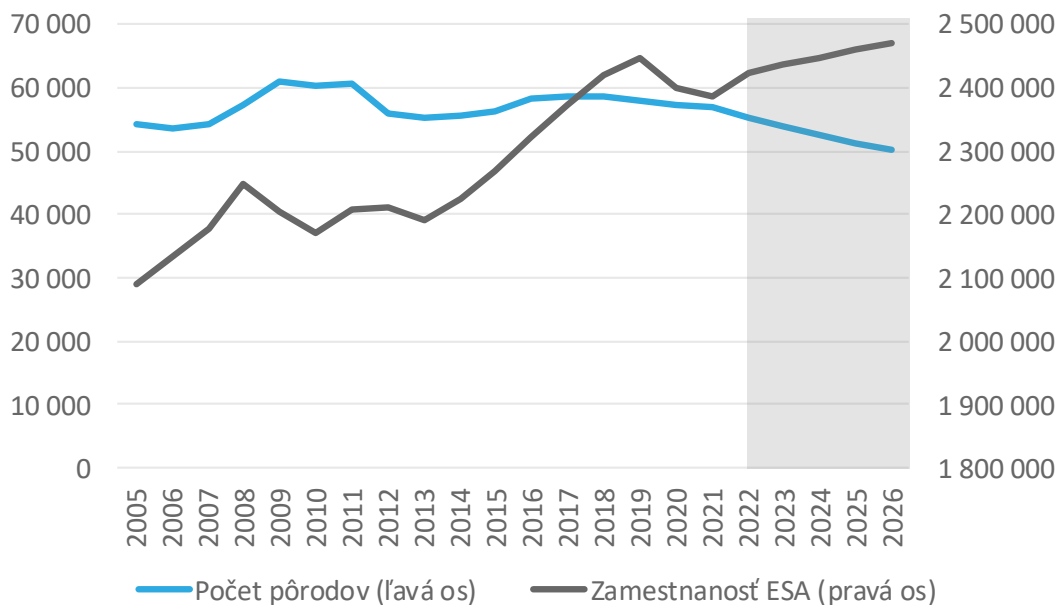

Materské a tehotenské - zmena predpokladov

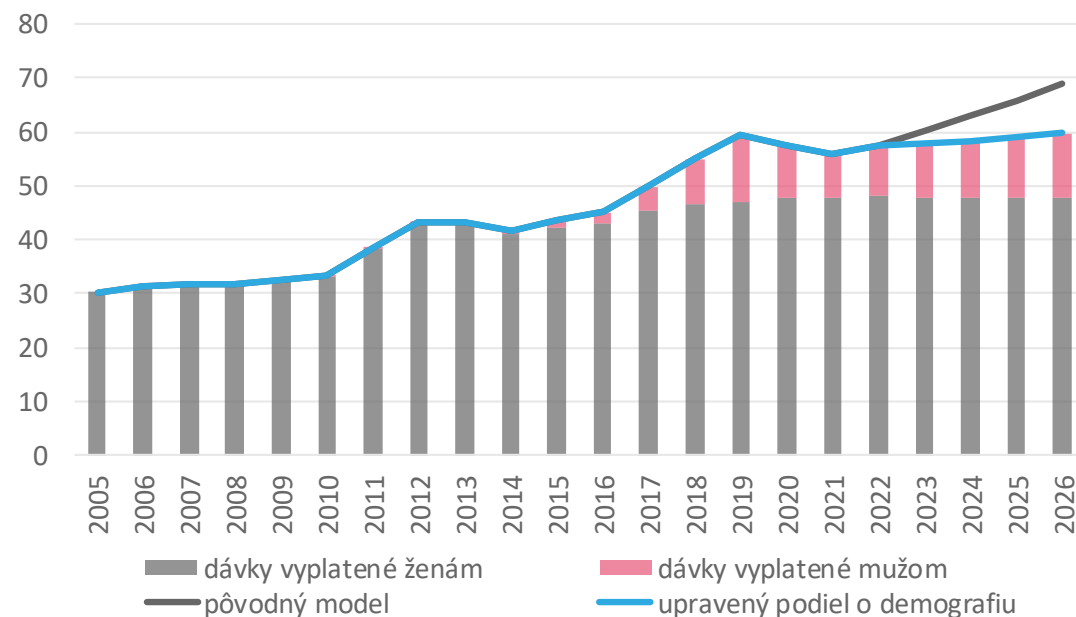

- Na celom horizonte prognózy je zapracovaný vplyv očakávaného klesajúceho počtu pôrodov
 - Vývoj počtu zamestnaných a počtu pôrodov bude mať v najbližších rokoch opačný trend
 - Aktuálna prognóza vychádza z predpokladu, že práve klesajúci počet pôrodov začne značne limitovať počet dávok (zatiaľ čo nutnosť 9 mesiacov nemocenského poistenia by mala byť menej reštriktívnou podmienkou z titulu rastúceho počtu zamestnaných do roku 2026)

Vývoj počtu zamestnaných a počtu pôrodov

Podiel počtu dávok na počte pôrodov (%)

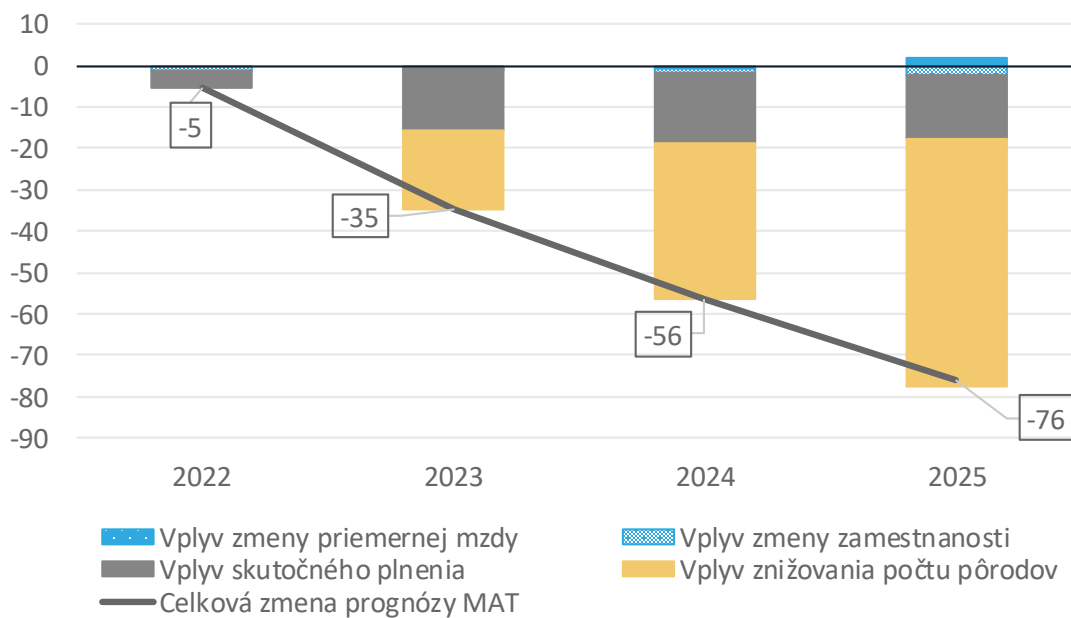

Materské a tehotenské - prognóza

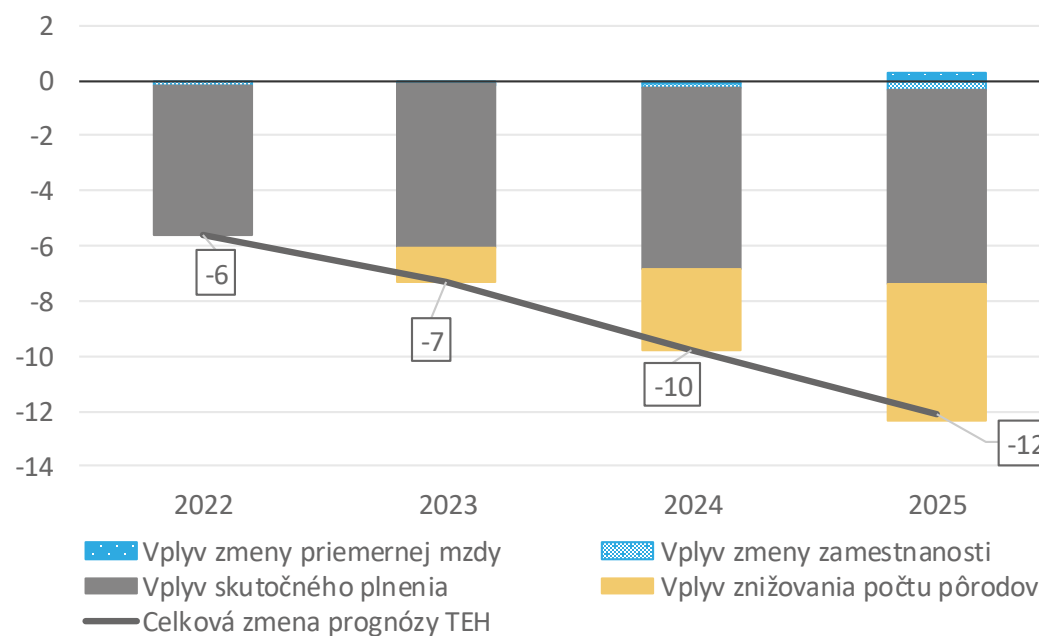

- Očakávaný klesajúci počet pôrodov spomaľuje rast výdavkov na materské a tehotenské na celom horizonte prognózy

MAT - Zmena oproti minulej prognóze podľa faktorov (mil. eur)

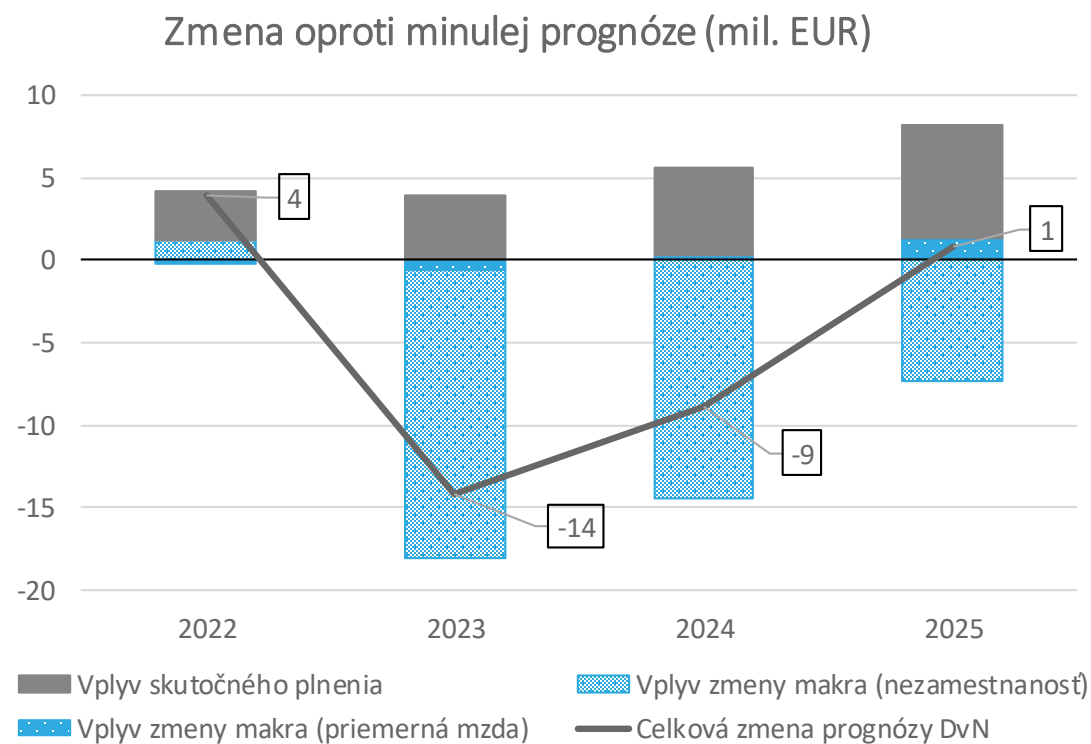
TEH - Zmena oproti minulej prognóze podľa faktorov (mil. eur)

Dávka v nezamestnanosti

- 2022: Aktualizácia o skutočné plnenie do konca roka
- 2023 – 2026: Vývoj v súlade s vývojom makrozákladní
 - Nižší očakávaný počet nezamestnaných zníži priemerný mesačný počet dávok, čím sa spomalí rast celkových výdavkov

Otázky a predbežné hodnotenie výboru

1. Ako vnímate správanie firiem v roku 2022 a 2023?
 - Celkový pohľad na ziskovosť v 2022 a 2023
 - Kompenzujú firmy zvýšené náklady redukciami na iných nákladových položkách alebo prenášajú plne vyšších cien?
2. Čo podľa Vás môže byť hlavnou príčinou poklesu EDS pri DPH?
3. Ako hodnotíte realističnosť nájomného bývania na najbližšie roky?

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ

INŠTITÚT FINANČNEJ POLITIKY

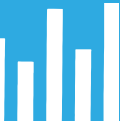
Ministerstvo financií SR

<https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky>

FB: IFP - Institute for Financial Policy

Prílohy

Minimálne poistné na zdravotných odvodoch

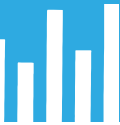

Minimálne poistné na zdravotných odvodoch

- Zaviedlo sa minimálne poistné zamestnanca na zdravotných odvodoch (nevzťahuje sa na poistencov štátu) - **zamerané voči osobám, ktoré sa vyhýbajú plateniu zdravotných odvodov cez čiastočné úväzky**
- Minimálny vymeriavací základ je vo výške životného minima (234 eur), rozdiel do tejto výšky dopláca zamestnanec
- Minimálny preddavok zamestnanca je v roku 2023 okolo 33 eur mesačne
- Opatrenie môže zasiahnuť viac ako 100 tis. ľudí (aj nízko príjmových, očistené o poistencov štátu a ZŤP)
- **Vplyv na výber odvody:** cca. 20 mil. eur, čistý vplyv na príjmy VS okolo 13 mil. eur ročne

Nová legislatíva na sociálnych odvodoch

Zmrazenie odvodov do 2. piliera, automatický vstup a sporenie počas poberania dôchodku

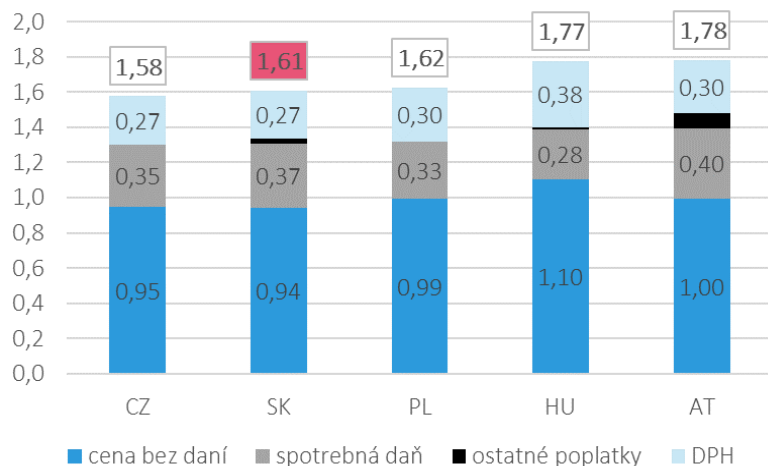

- **Zmrazenie odvodov do II. piliera (schválené v októbri 2022)**
 - Príspevky do II. piliera zostanú počas 2023 a 2024 v aktuálnej výške 5,5 % a v rokoch 2025 a 2026 na úrovni 5,75 %
 - Opatrenie zvyšuje príjmy Sociálnej poisťovne o 48 až 104 mil. eur ročne
- **Automatický vstup do II. dôchodkového piliera (november 2022)**
 - Od mája 2023 sa zavedie automatická účasť v II. pilieri pre ľudí vo veku do 40 rokov. Platí pre nových poistencov po 1. máji 2023 (prvýkrát dôchodkovo poistený)
 - Zrýchlenie rastu počtu dôchodkovo poistených osôb v II. pilieri zníži príjmy I. piliera
- **Predĺženia účasti na starobnom dôchodkovom sporení (november 2022)**
 - Od 2024 sa zavádza aj predĺženie účasti v II. pilieri počas poberania programového výberu
 - Predchádzajúca legislatíva neumožňovala odvádzať príspevky na starobné poistenie počas poberania dôchodku

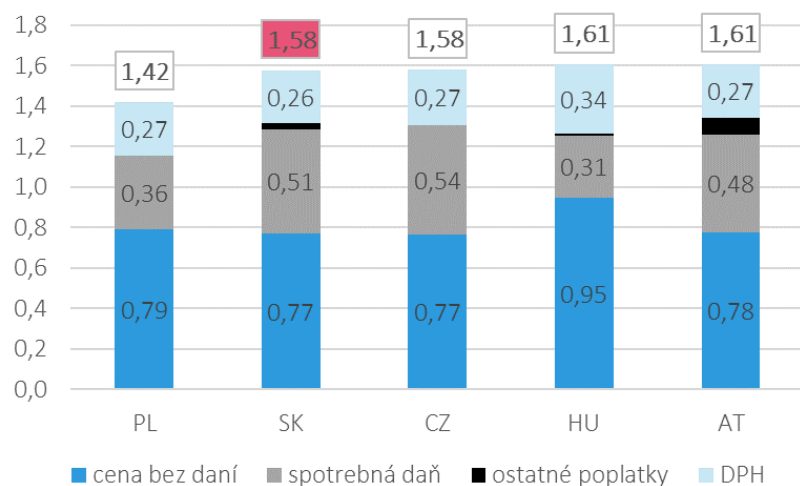
Odhad vplyvu opatrení na príjmy SP (ESA2010, v mil. eur)

	2023	2024	2025	2026
1. Zmrazenie odvodov do II. piliera	48	104	54	61
2. Automatický vstup do II. piliera	-10	-34	-59	-85
3. Sporenie na II. pilier aj na dôchodku		-2	-6	-11
Spolu				

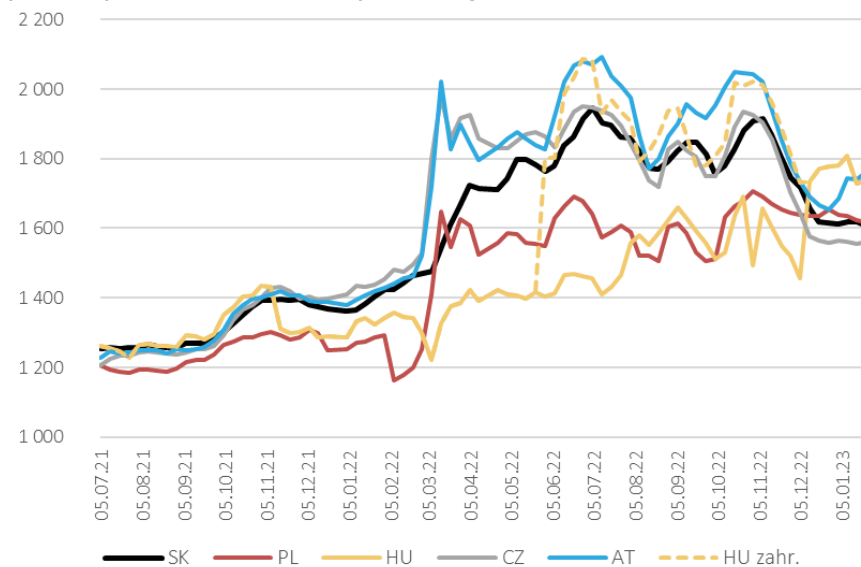
Zloženie ceny nafty k 30.1.2023 (eur/1 l)

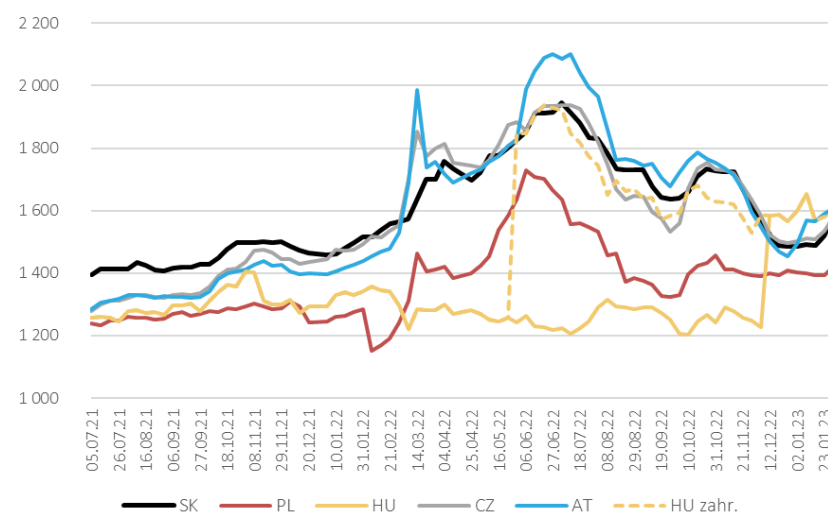
Zloženie ceny benzínu k 30.1.2023 (eur/1 l)

Ceny nafty v SR a v okolitých krajinách (eur/1000 l)

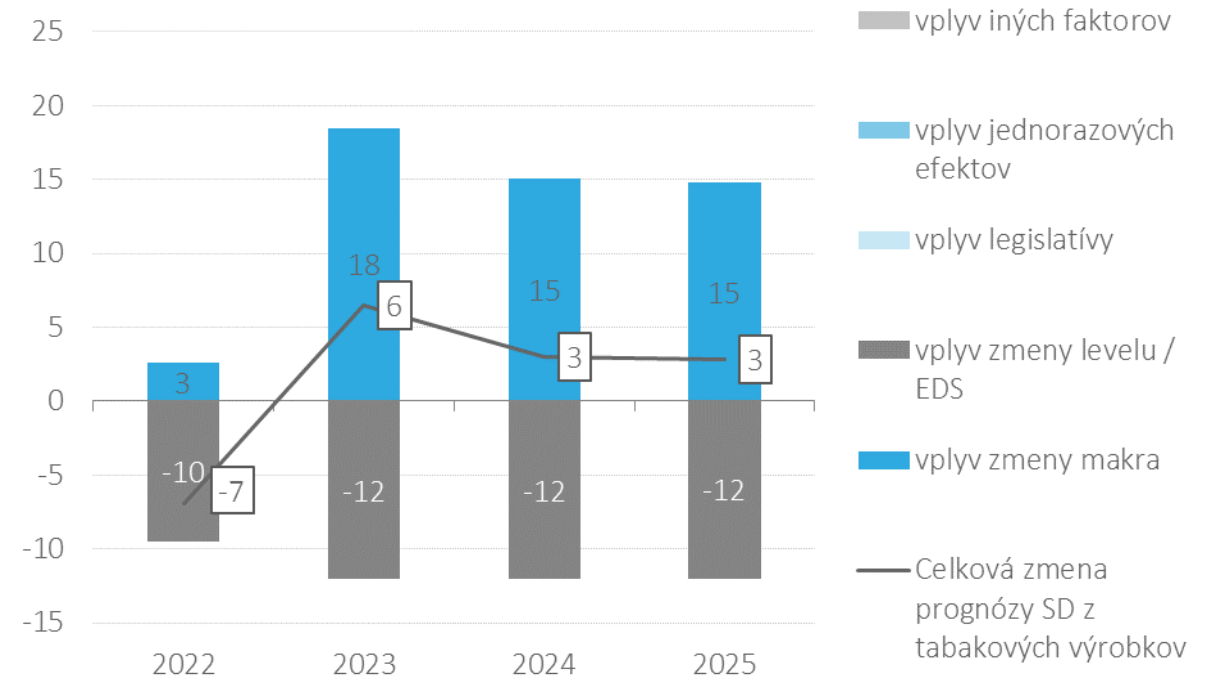
Ceny benzínu v SR a v okolitých krajinách (eur/1000 l)

Spotrebná daň z tabakových výrobkov

- 2022: -7 mil. eur
 - december nezvyčajne slabý - pozitívne riziko pre 2023 (predpoklad nižšieho vrátenia dane z nepredaných cigariet so starou kontrolnou známkou)
 - Za 11 mesiacov počet cigariet medziročne na nule, BTV +37 %
- 2023 až 2025: +6 až +3 mil. eur
 - posledné zvyšovanie sadzieb z tzv. kalendára pre roky 2021 - 2023
 - premietame horšie plnenie 2022 a zohľadňujeme makro

Rozdiel oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

DPFO z podnikania

Uzatvorenie 2021: +2,4 mil. eur

- Lepšie vyrovnanie živnostníkov

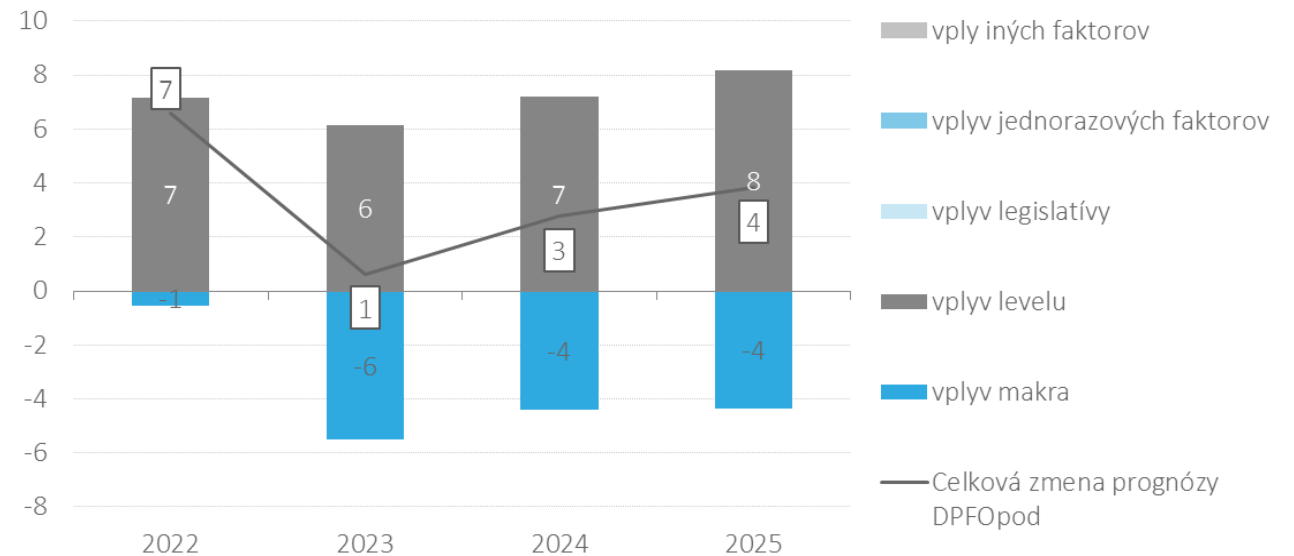
2022: +7 mil. eur

- Hlavná zmena nastala pri zvýšenej EDS
- Vzhľadom na vysokú infláciu očakávame zvýšené príjmy zo živnosti ktoré sa pretavia do vyššej ziskovosti

2023 - 2026: +1 až + 4 mil. eur

- Výhľad na rok 2023 znižuje vplyv makra

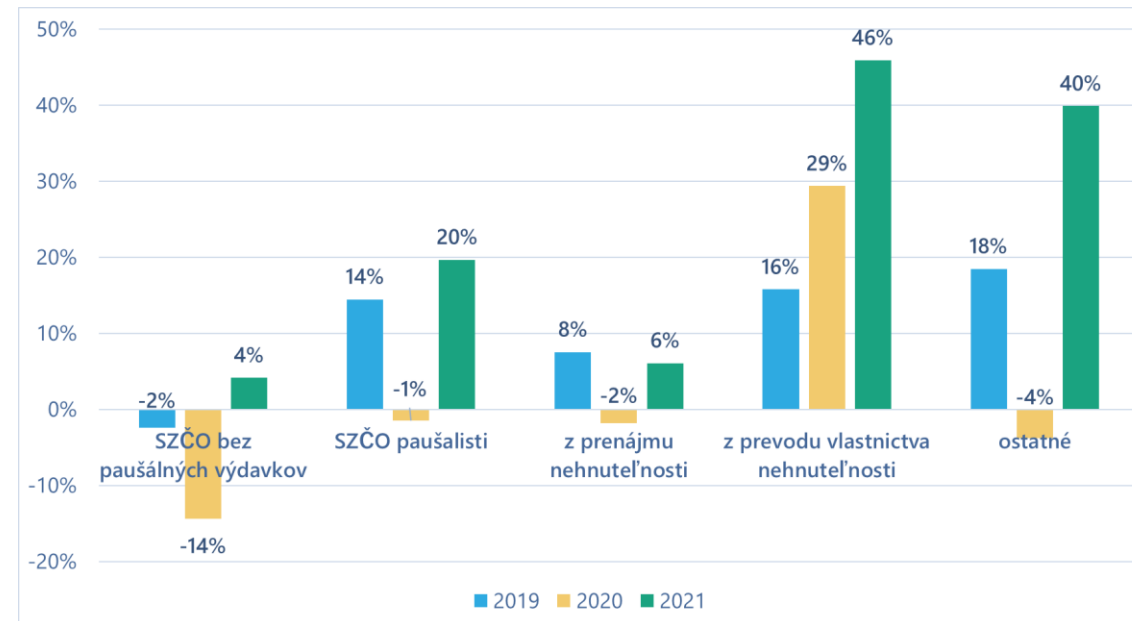
Vplyvy oproti septembru (v mil. eur)

- Pre paušalistov vyššia elasticita rastu príjmov a makro bázy
 - Pri simulovanom náraste príjmov zo živnosti (napr. 10 % podľa inflácie) rástla ziskovosť výraznejšie u živnostníkov s paušálnymi výdavkami (11,2 %)
 - Dôvod : strop paušálnych výdavkov (20 tisíc eur)
 - Pôvodná elasticita bola pod 1. Pre roky 2022 a 2023 uvažujem o úrovni 1,09
 - (+) Živnostníci potrebovali kryť rast životných nákladov
 - (+) Nový výpočet daňového bonusu motivuje vykazovať vyššie príjmy od 2023
 - (-) Dlhodobé príjmy u živnostníkov stagnujú z titulu optimalizácie príjmov a nevykazovania tržieb.

Ako sa darilo ziskom z priznaní - typ B (medziročný %)

Daň vyberaná zrážkou - dividendy

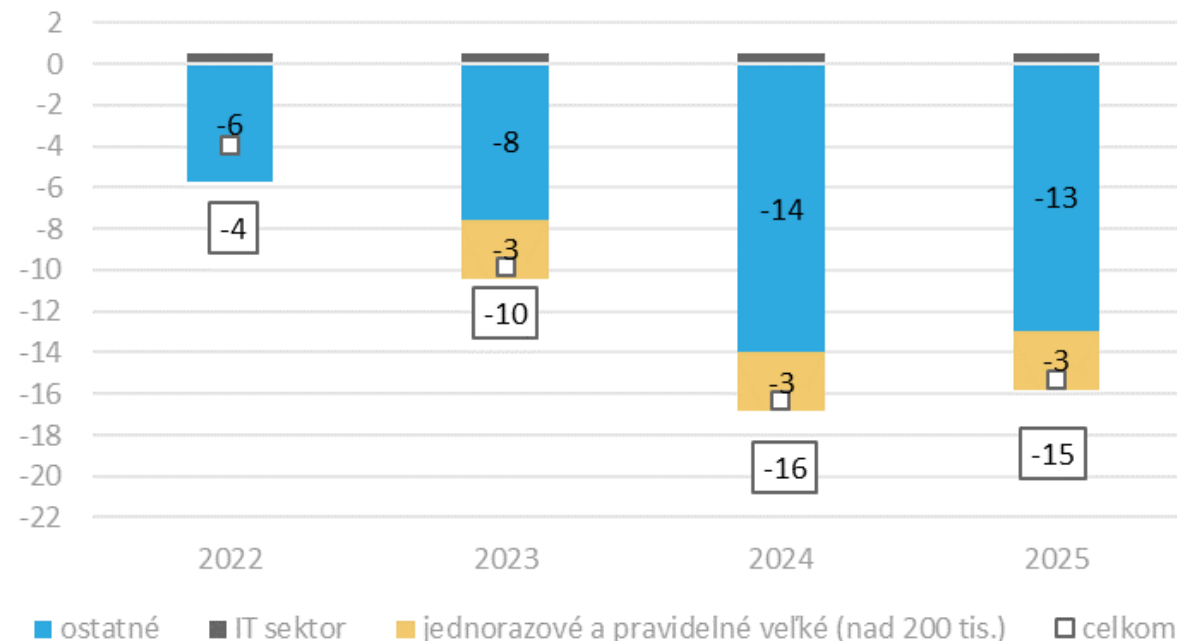
2022: pokles o 4 mil.

- 4 roky histórie, celkový príjem nad 100 mil. eur
- Pokles z ostatných dividend
 - Vypadli menšie (pravidelné aj nepravidelné dividendy)
- Pravidelní veľkí platcovia - nad 200 tis. - cca 17 platcov

2023 až 2025: pokles o 10 až 16 mil.

- (-) Jednorazové platby z minulosti väčšinou rozdielne subjekty, ktoré vyplácali v dôsledku ziskov na finančných trhoch
- (-) Ostatné menšie dividendy (15,5 tis. platcov) - pokles cez makrobázu ako pri firemnej dani

Zmeny oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

Daň z nehnuteľností

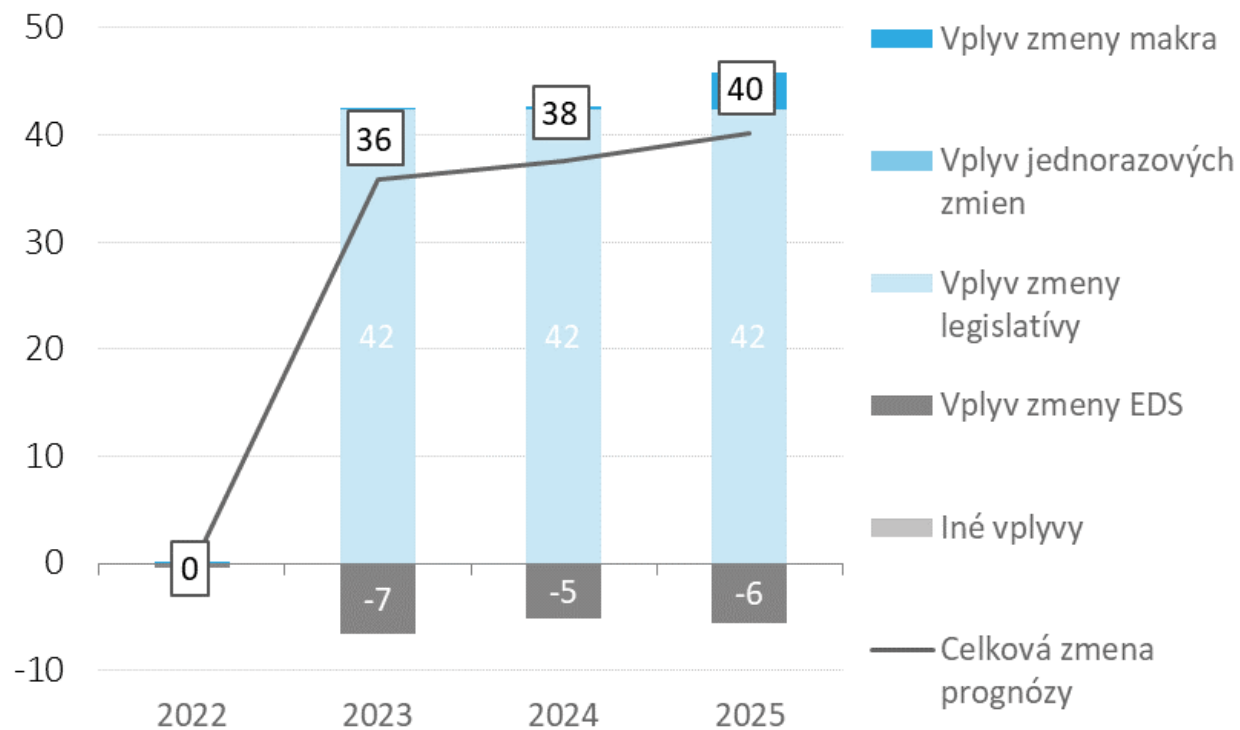
2022: takmer bez zmeny

- Kvartálne plnenie podľa plánov - po 3Q kumulatívne cez 372 mil. (približne 79 % z celkového odhadovaného výnosu 472 mil.)
- Pokles spôsobený miernou korekciou makra

2023: rast o 36 mil.

- Významný rast legislatívy (42 mil.)
- Na základe VZN okresných a krajských miest (71 obcí) menilo sadzby približne polovica
- Priemerná celková zmena sadzieb cez 25 %
 - ak bolo prijaté nové VZN, tak s významným nárastom sadzieb
- Neokresné mestá a obce - dopočet na základe okresných miest
 - 11,4 % pozemky, 9,7 % stavby a 19,1 % byty

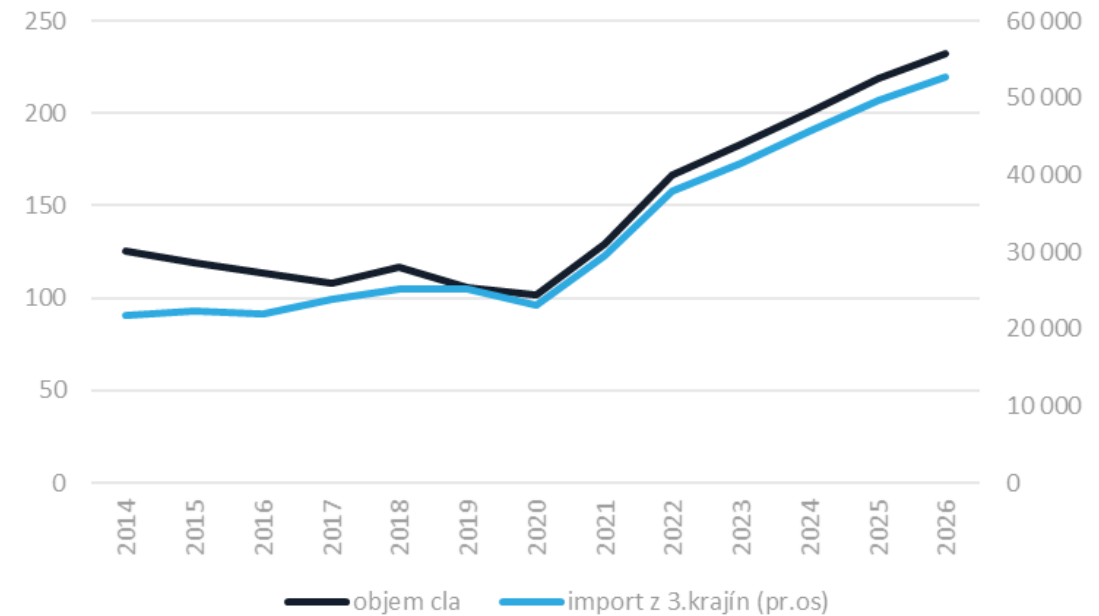
Zmeny oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

Dane z medzinárodného obchodu

- **2022 skutočnosť: viac o 3 mil.**
 - Zvyšuje sa objem celkového dovozu aj podiel dovozu z krajín mimo EÚ na celkovom dovoze
- **2023 až 2026: nárast o 4 až 6 mil.**
 - Vplyv vyššieho objemu dovozu
 - Zvýšenie EDS - vyšší objem z dovozu z krajín mimo EU
 - Stabilný podiel cla na importe z 3. krajín v posledných 3 rokoch prenášame aj do prognózy

Vývoj makrobázy (import z 3.krajín) a objemu cla (v mil. eur)

Poplatky za skládkovanie odpadov (EF)

Príjmy EF z poplatkov za odpady

Skutočnosť 2022: Vyššie príjmy 3 mil.

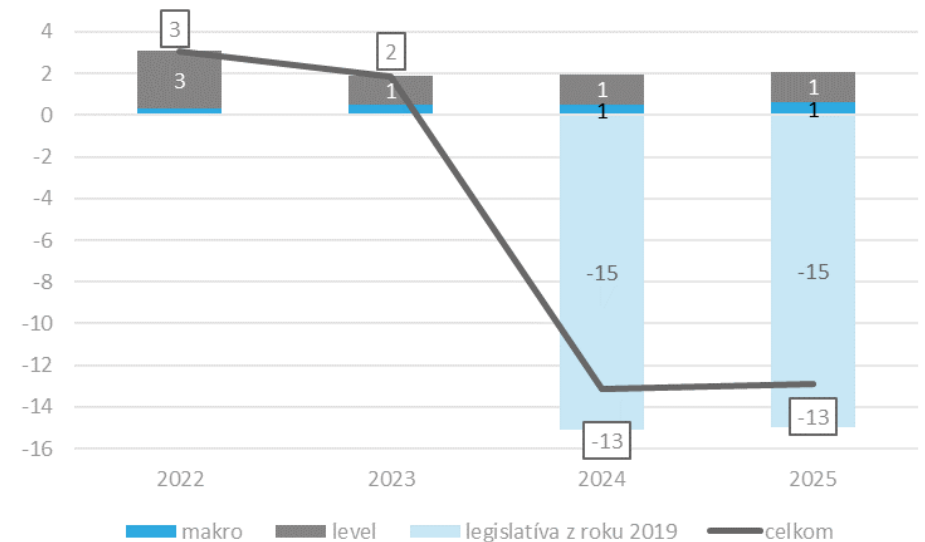
2023: + 2 mil.

- nižšia EDS – očakávame menší objem komunálneho odpadu a vyššiu mieru triedenia odpadu - zníženie poplatkov za skládkovanie

2024 až 2026: - 13 mil.

- od roku 2024 je zákaz skládkovania komunálneho odpadu bez predúpravy – výpadok príjmov o 15 mil. (IEP predpoklady)
- skládky nestíhajú pripraviť podmienky na „predúpravu“, je možné, že sa zákaz bude posúvať na neskôr

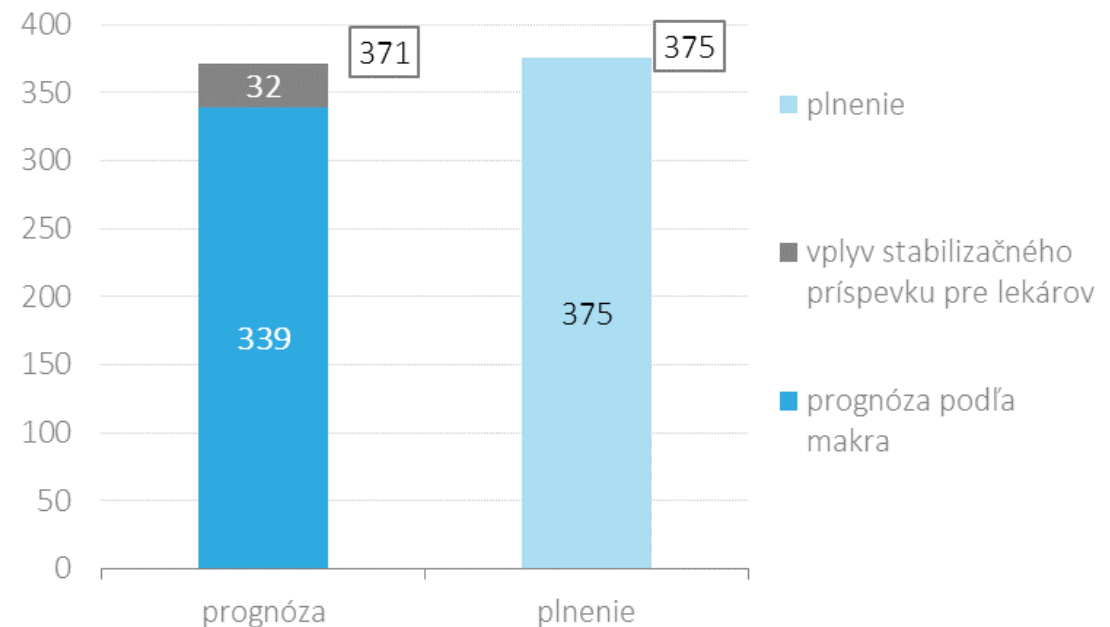
Zmeny oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

Stabilizačný príspevok pre zdravotníkov

- Prognóza zohľadňuje stabilizačné príspevky vo výške 5 000 eur na osobu (vyplatený v decembri a januári)
- O vyplatenie príspevku požiadalo cca. 34 tis. zdravotníkov, financované cez bežný transfer vo výške 170 mil. eur
- Príspevok zdanení až v januári - t.j. decembrová platba 2 500 eur, januárová platba znížená o dane.
- Príspevok je oslobodený od zdravotných aj sociálnych odvodov

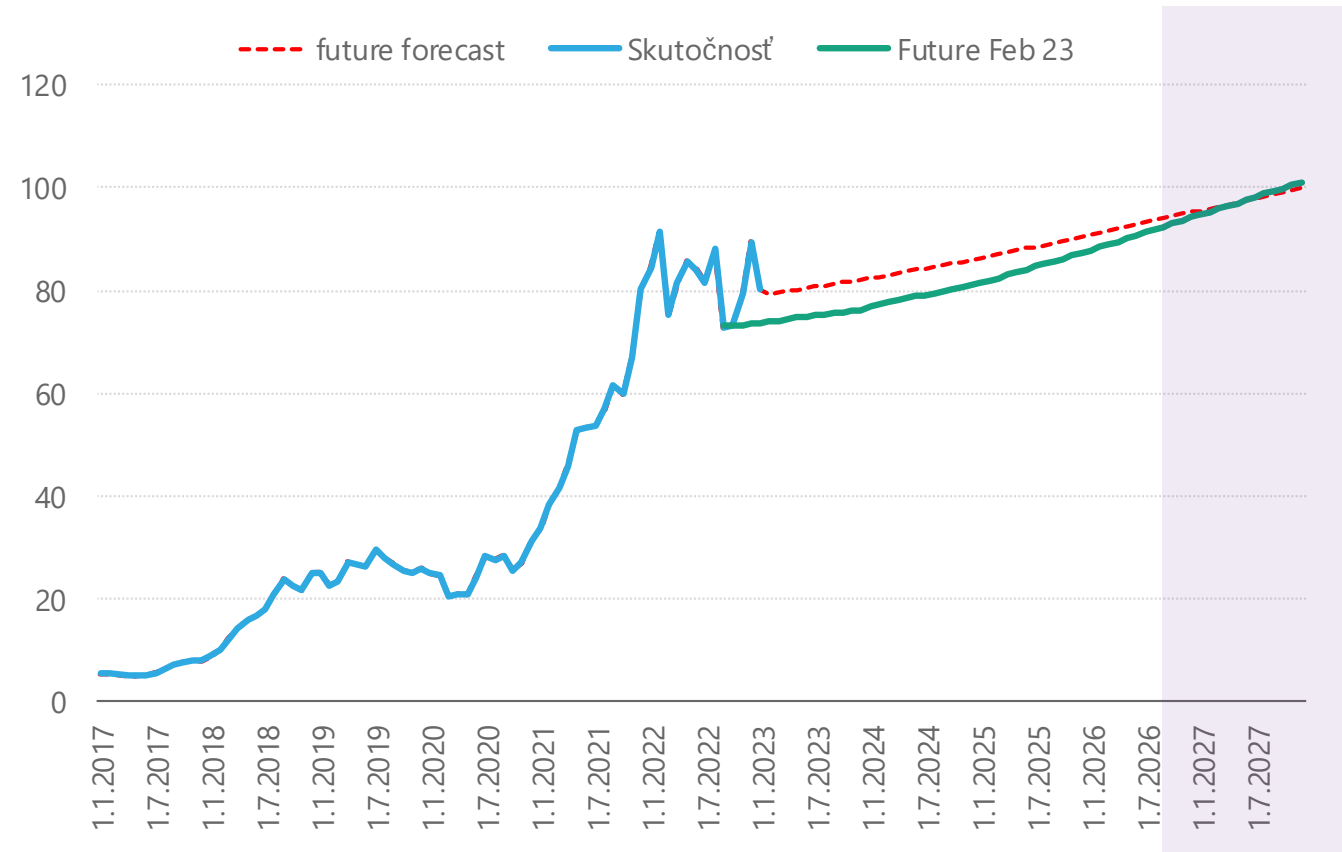
Predpoklady hotovostného januára a reálne plnenie (v mil. eur)

Emisné kvóty

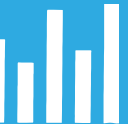
- Prepad cien v septembri 2022 bol krátkodobý a ceny povoleniek opäť stúpajú
- Rast cien v dlhodobom horizonte z 81 na 93
- Predpoklad ohľadne objemu kvót na rok 2023: 5,3 mil.
- Odhad od MŽP ohľadne poníženia objemu kvót to tzv. Market stability reserve (-1,5 mil.)

Cena za emisnú povolenku (1t CO₂, futures)

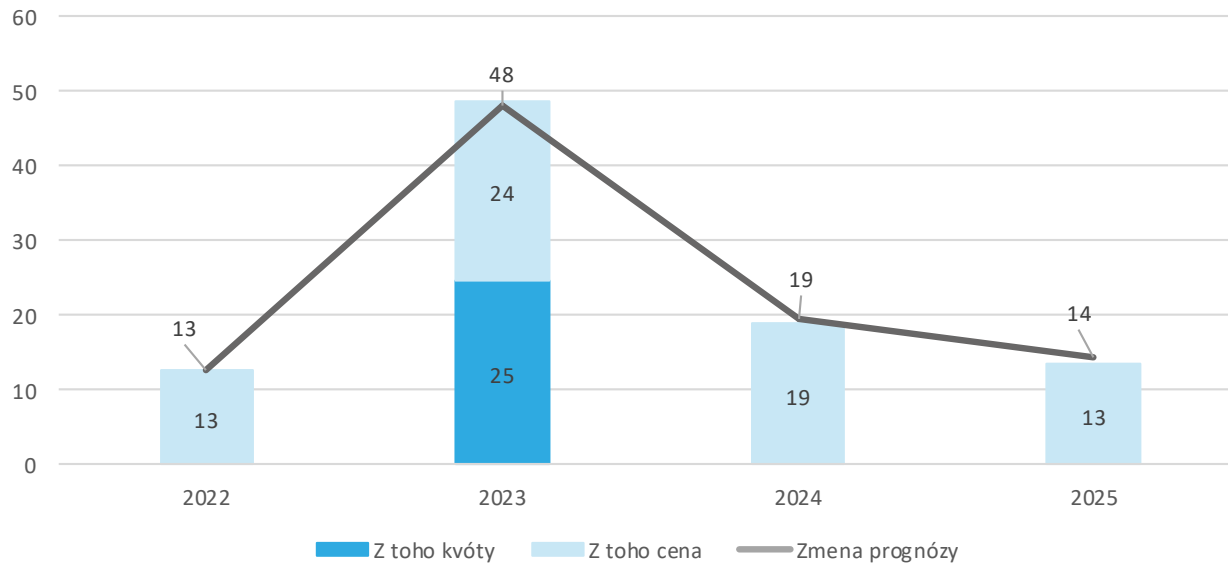

Emisné kvóty

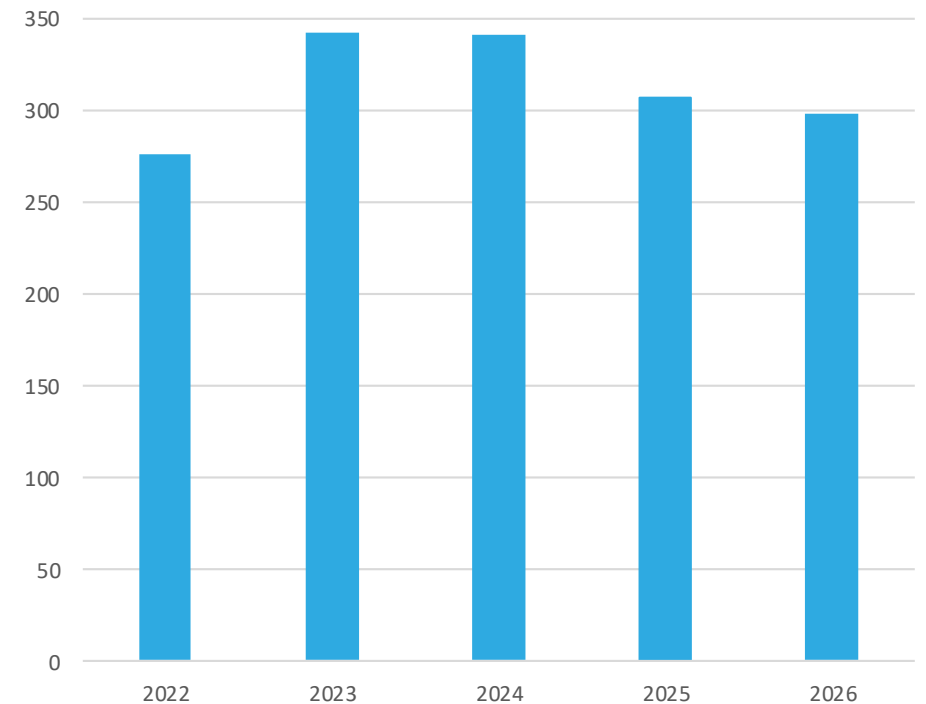
Zjednodušenie akruálneho výpočtu podľa príjmu aukcionovaných kvót roku t-1 (časovo posunutý cash)

Zmena hotovostného plnenia (mil. eur)

Akruálne plnenie (mil. eur)

Príjmy NDS

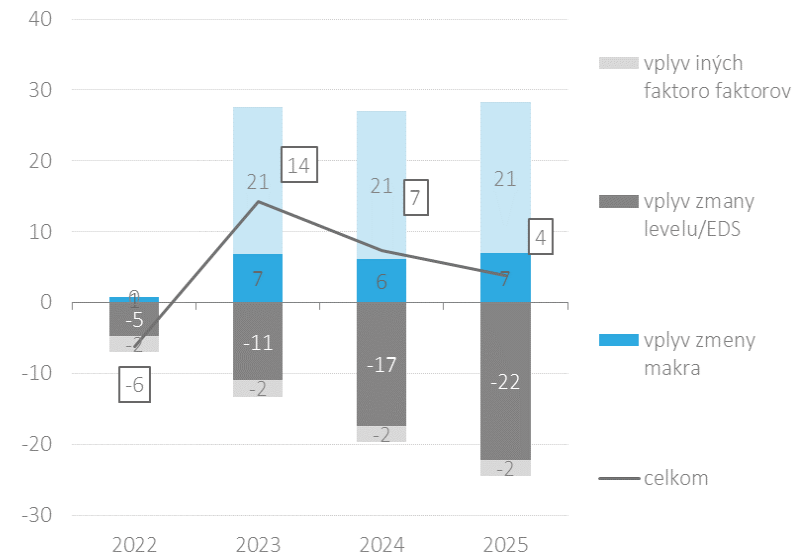
2022: -6 mil. eur

- Hlavná aktualizácia z titulu EDS: -5 mil. eur
 - Diaľničné známky: lepší výnos hlavne z titulu predzásobenia
 - Mýto: slabší výnos

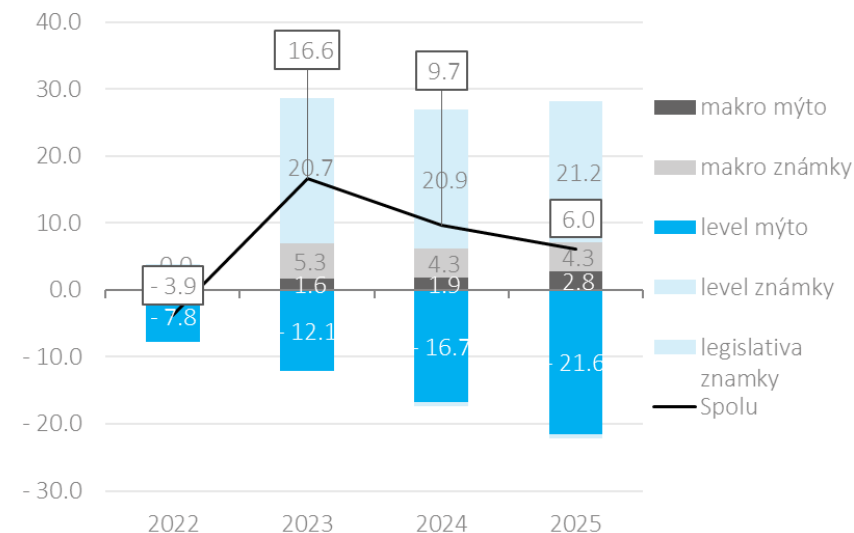
2023 – 2026: +14 mil. až +4 mil. eur

- Legislatíva diaľničných známok: +21 mil. eur
- Negatívny vývoj EDS:
 - Zreálnenie EDS pri mýte
- Makrozákladna zlepšuje výnos

Vplyvy oproti septembru (v mil. eur)

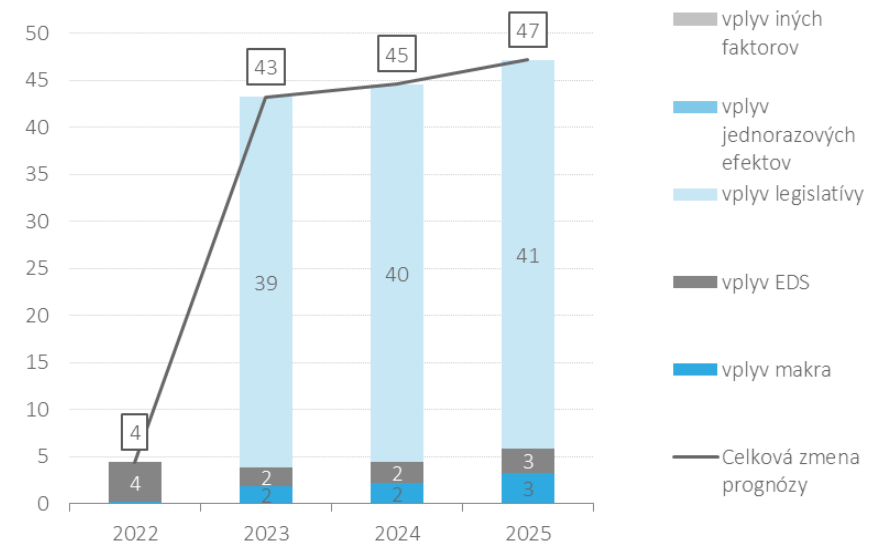
Dekompozícia vplyvu oproti septembru (v mil. eur)

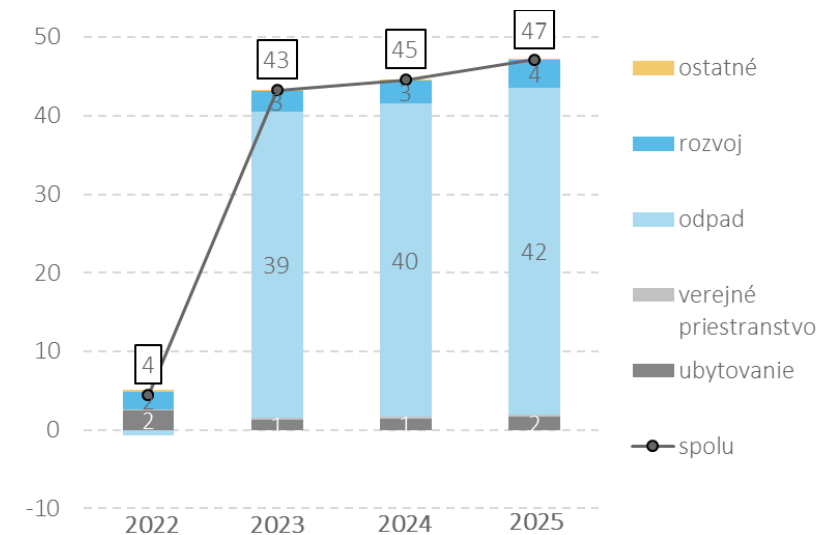
Dane za špecifické služby

- 2022: +4 mil. eur
 - skutočnosť za 3Q 2022 lepšia (+4,5 %)
 - odhad na základe vývoja za 3Q
- 2023 až 2025: +43 až +47 mil. eur
 - najvýznamnejší vplyv má legislatíva (poplatok za komunálny odpad, daň za ubytovanie)
 - lepšie plnenie 2022 a aktualizácia makra vplývajú mierne pozitívne

Zmena oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

Zmena oproti septembrovému výboru podľa daní (v mil. eur)

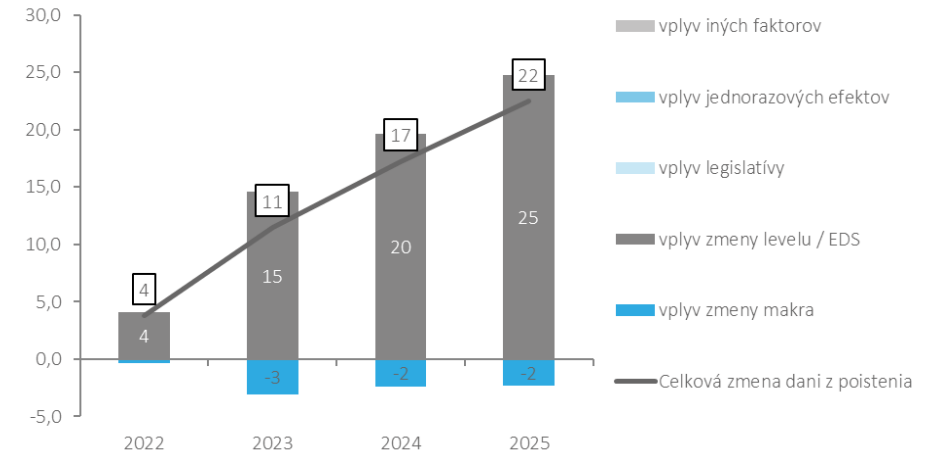

Daň z poistenia

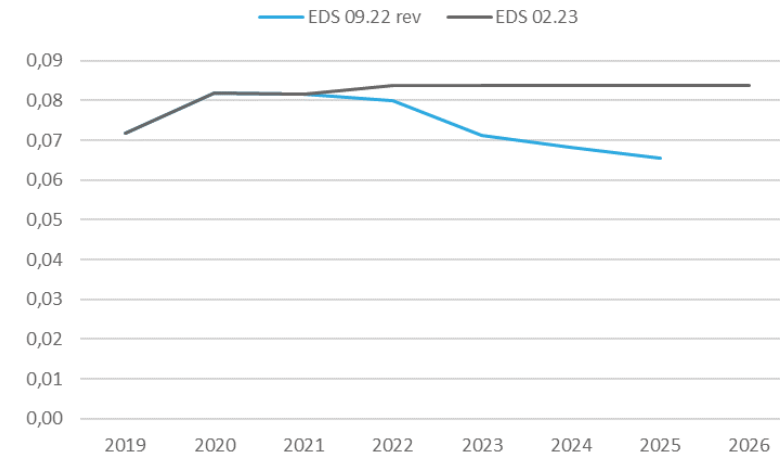
- 2022: +4 mil. eur
 - lepšie plnenie
 - dlhodobo je odhad podhodnotený -> zmena makrozákladne z reálneho HDP na nominálne HDP tak, aby boli zohľadnené ceny poisťiek

- 2023 až 2025: +11 až +22 mil. eur
 - prenášame pozitívne plnenie a zohľadňujeme makro
 - vplyv zmeny levelu je z významnej časti spôsobený zmenou makrozákladne

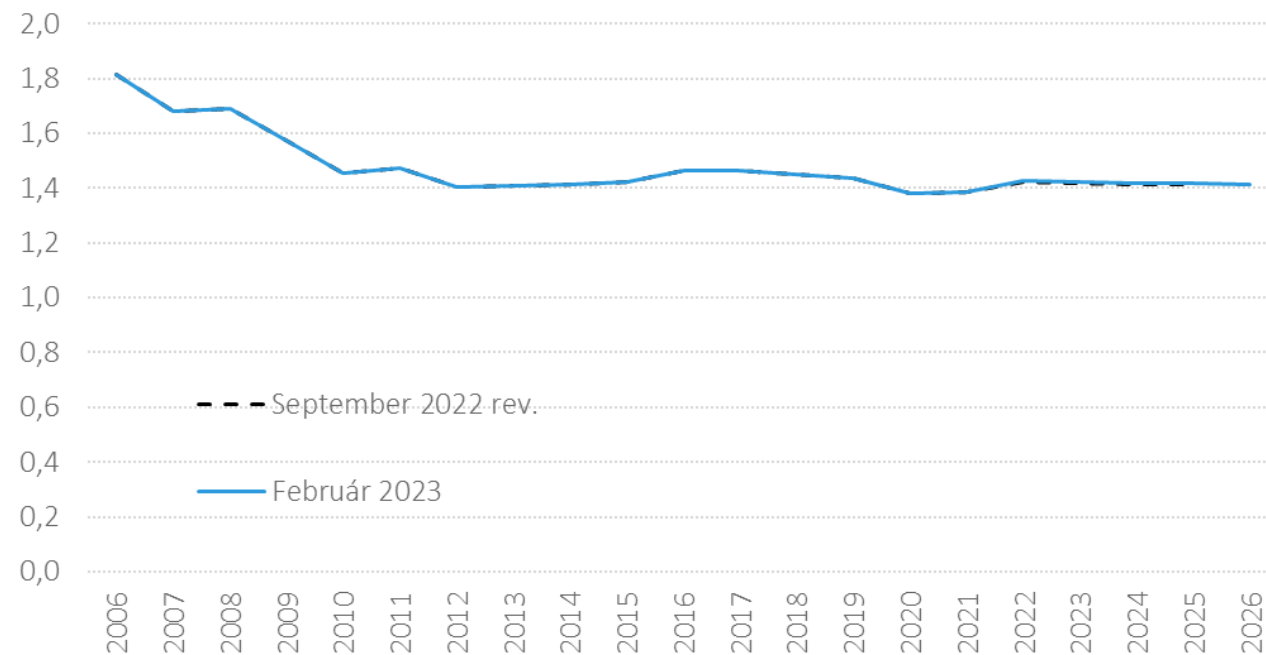
Zmena oproti septembrovému výboru (v mil. eur)

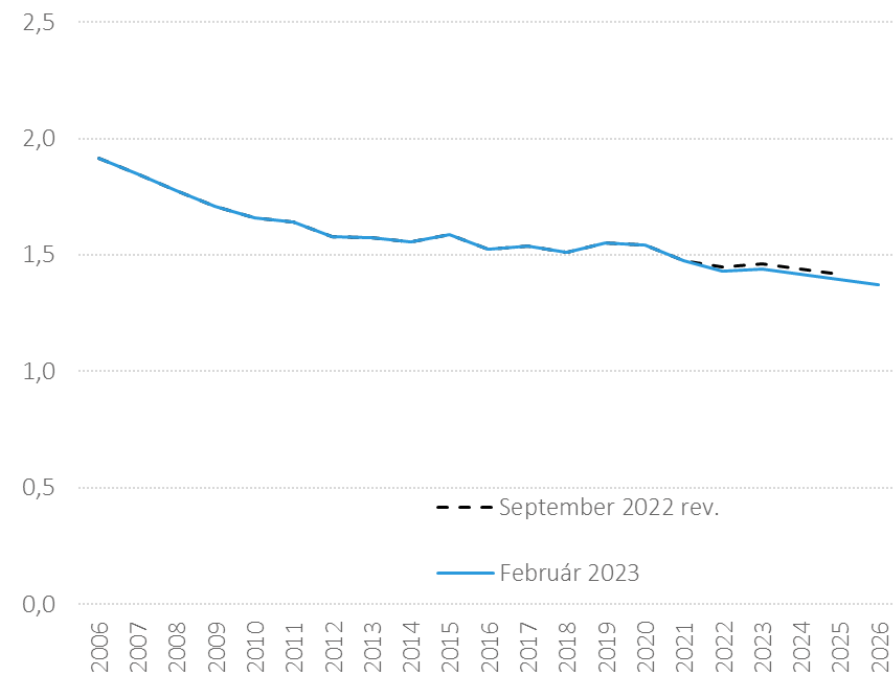
Zmena EDS z titulu zmeny makrobázy (v %)

Dlhodobá EDS – minerálne oleje

Dlhodobá EDS – tabakové výrobky

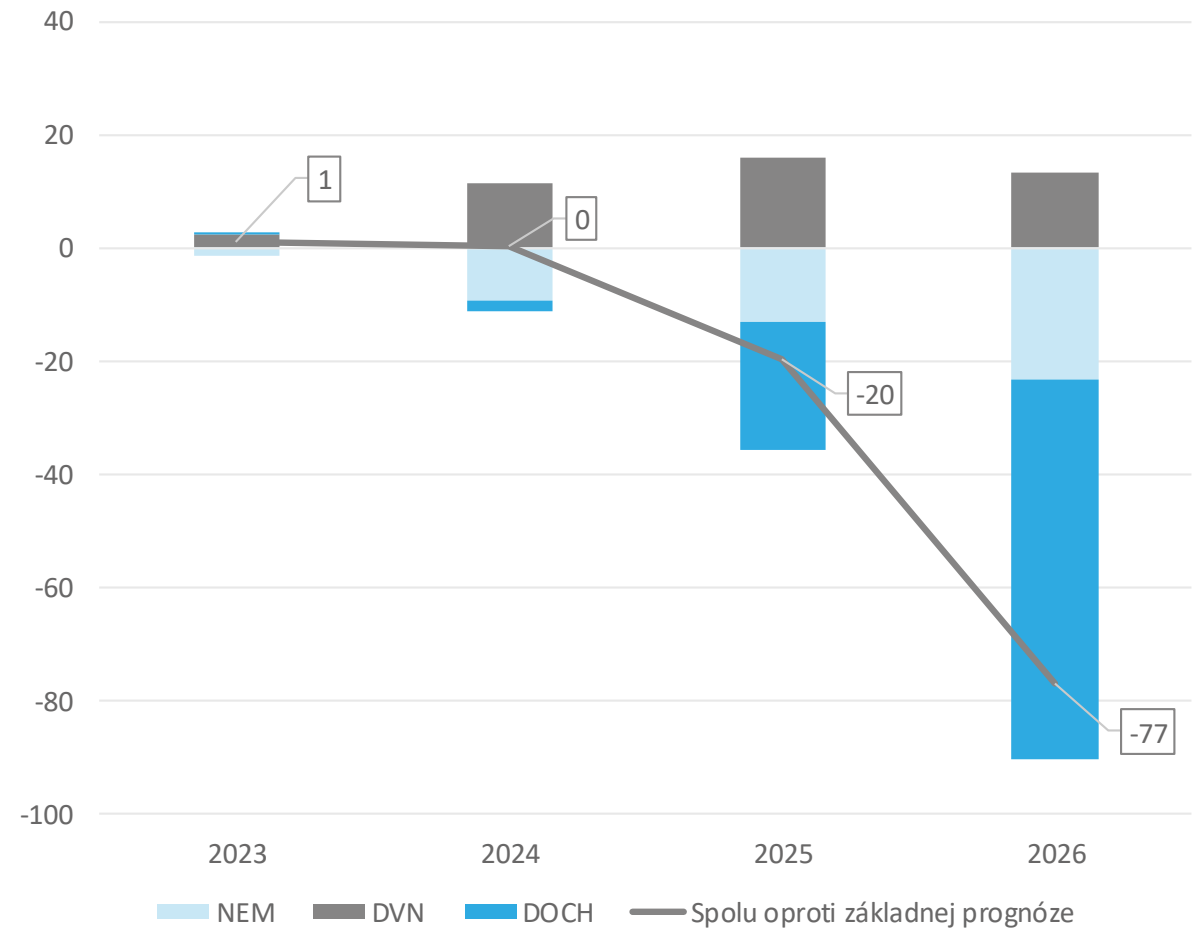

Scenár – slabšie čerpanie POO

Minimálne efekty scenára na prognózu vybraných výdavkov

- Zvýšenie počtu nezamestnaných v porovnaní so základnou prognózou potiahne výdavky na dávku v nezamestnanosti nahor
- Spomalenie rastu priemernej mzdy spomalí rast výdavkov na nemocenské dávky
- Mierne nižšie inflačné očakávania v každom roku znížia objem výdavkov na valorizáciu dôchodkov

Zmena výdavkov oproti základnej prognóze (mil. eur)

Prijatá legislatíva – popis opatrení

- **Naviazanie dôchodkového veku na strednú dĺžku života** – zrušenie stropu na dôchodkový vek pre ročníky 1967 a mladšie (efektívny vplyv od roku 2031);
- **Zmena podmienok pre predčasný starobný dôchodok (PSD)**
 - **Odchod do PSD po 40 odpracovaných rokoch** – pre tieto osoby aj krátenie dôchodku z 0,5 % na 0,3 % za každých začatých 30 dní pred dovŕšením dôchodkového veku (aj spätne priznané dôchodky)
 - **Minimálna výška PSD na úrovni 1,6 násobku životného minima** –sprísnenie z 1,2 násobku životného minima;
- **Rodičovský bonus** - možnosť detí prispievať na dôchodok rodičom z odvodov (1,5 % hrubej mzdy pre každého rodiča, max. z 1,2 násobku priemernej mzdy spred dvoch rokov);
- **Nižšia indexácia novopriznaných dôchodkov (ADH)** – aktuálna dôchodková hodnota vstupujúca do výpočtu novopriznaného dôchodku, sa zvyšovala podľa rastu priemernej mzdy za 3.Q predchádzajúceho roka, po novom sa zvýši len o 95 % tohto rastu;
- **Zmiernenie podmienok pre vdovy a vdovcov a predĺženie podporného obdobia** – podporné obdobie pre VD a VDM sa predlžuje pre všetkých z 1 na 2 roky, pre poberanie dávky po tomto období pridaná ďalšia skupina osôb s nárokom – vek 57 rokov a 1 vychované dieťa
- **Sporenie v II. pilieri popri poberaní SD** - pracujúci dôchodcovia naďalej posielajú príspevky do 2. piliera

Dôchodkové opatrenia v štádiu prípravy

Vplyvy na rozpočet SP (ESA2010, v mil. eur)	2023	2024	2025
Rozmrazenie súm minimálneho dôchodku	-	-	-
Predĺženie sledovaného obdobia na účely valorizácie dôchodkov (9m)	-	-	0,04
Aktualizácia prílohy o uznávaní invalidity	5	47	70

Vplyvy na štátny rozpočet (ESA2010, v mil. eur)	2023	2024	2025
Rozmrazenie súm minimálneho dôchodku	-	7	9
Predĺženie sledovaného obdobia na účely valorizácie dôchodkov (9m)	-	-	-
Aktualizácia prílohy o uznávaní invalidity (INV z mladosti, 13. dôchodok)	-0,6	3	6